

SIUNTIO, SUIitian KARTANOLINNA

**Suitian kartanolinnan 1540-luvulla rakennettujen kellareiden
maansiirtotöiden arkeologinen valvonta**

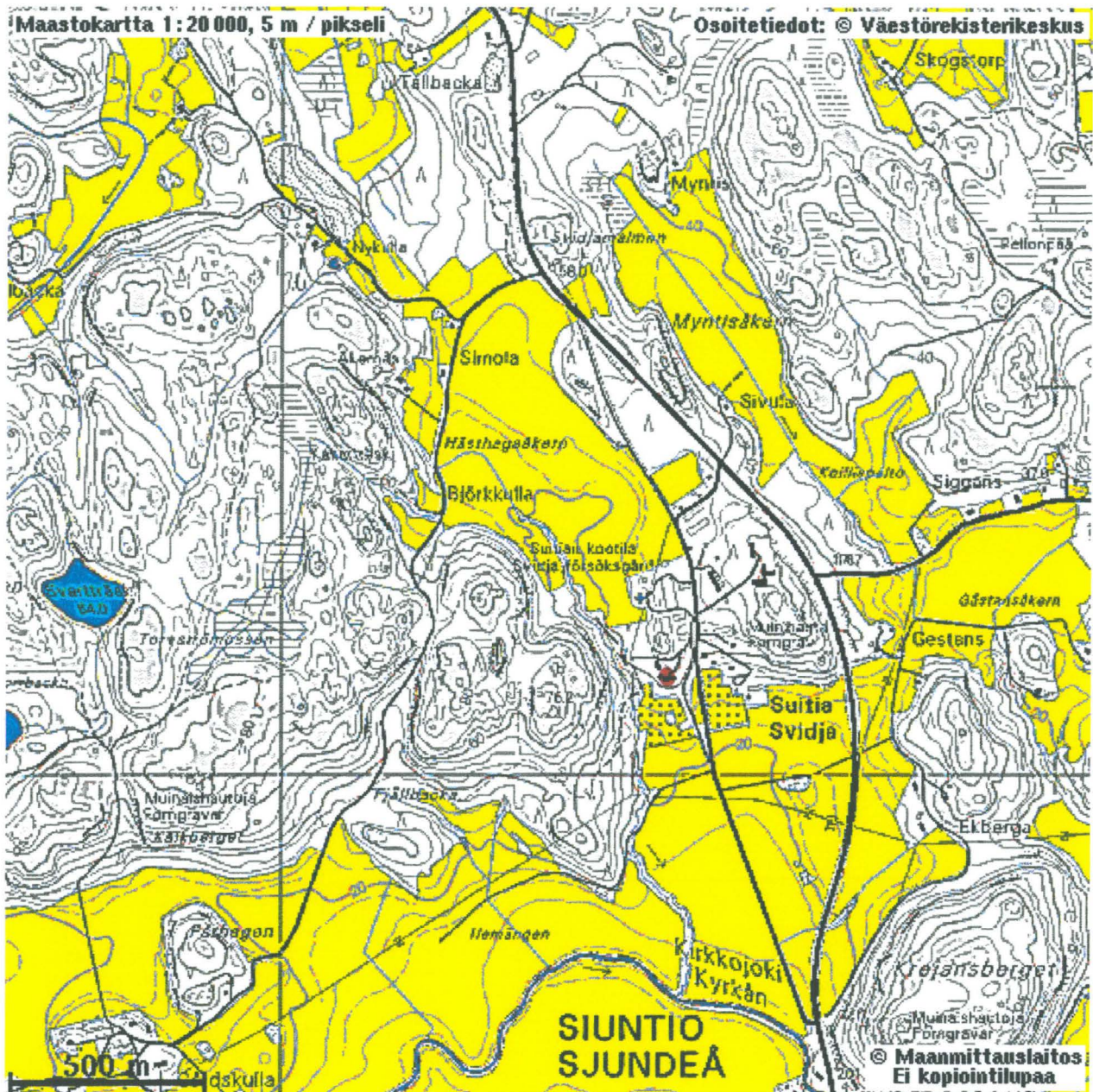
Kirsi Majantie

1998

Helsingin Yliopisto

Maastokartta 1:20 000, 5 m / pikseli

Osoitetiedot: © Väestörekisterikeskus

Tutkimuskohde: Siuntion Suitian kartanolinna, Rnro Svidja 1:61

Kiinteistötunnus: 755-466-0001-0061R

Tutkimuksen laatu ja kohteen ajoitus: Kartanolinnan 1540-luvulla rakennettujen kellareiden maansiirtotöiden arkeologinen valvonta

Museoviraston kaivauslupa nro: 386/304/13.5.1998

Peruskarttalehti: 1:20 000, 203206

Peruskoordinaatit: X=6675249, Y=2510992

Maanomistaja: Helsingin Yliopisto / Valtion kiinteistölaitos

Tutkimuslaitos: Helsingin Yliopisto, Tekninen osasto arkeologian laitoksen valvonnassa

Kaivausten valvoja: Kirsi Majantie

Kenttätyöaika: 8.6.-3.7.1998

Löydöt: KM98058:1-104

Mustavalkonegatiivit ja värikuvanegatiivit 123431-80, väridiapositiivit 42020-49

Aikaisemmat tutkimukset ja tarkastuskäynnit:

Koekuopitus kartanon ympäristössä 1991 (arkeologit Timo Jussila, Tapio Seger ja Panu Nykänen)

Lämpö- ja sähköputkien uusimiseen liittyvien kaivaustöiden valvonta 1996-1997 (tutkijat Marianna Niukkanen ja Liisa Seppänen)

Tarkastuskäynnit 3.10.1997 (tutkija Liisa Seppänen) ja 27.4.1998 (tutkija Marianna Niukkanen)

Aikaisemmat löydöt: KM97005:1-685, 97061:1-200

Kaivauskertomuksen sivumäärä: 21 sivua

Liitteet: 1) löytöluettelo, 2) MV-negatiiviluettelo, 3) värinegatiiviluettelo, 4) diapositiiviluettelo, 5) maanäyteluettelo, 6) karttaluettelo, 7) kaivauskarttojen kopiot, 8-9) tarkastuskäyntien raportit, 10) kellareiden PAH-pitoisuuden selvitys, 11) työsuojelupiirin suositukset suojalaitteista, 12) kellareiden pohjakaava

Alkuperäisen kaivauskertomuksen säilytyspaikka: Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto

SISÄLLYSLUETTELO:

1. JOHDANTO	4
2. TUTKIMUSHISTORIA.....	5
2.1. Aikaisemmat arkeologiset tutkimukset kartanon ympäristössä	5
2.2. Tarkastuskäynnit kellareissa.....	5
3. KELLAREIDEN MAAN SAASTUNEISUUDEN AIHEUTTAMAT SUOJAUTUMISTOIMENPITEET	6
4. DOKUMENTOINTI	7
4.1. Löytöjen talteenotto ja luettelointi	7
4.2. Valokuvat	8
4.3. Kartat	8
4.4. Maanäytteet	9
5. MAAKERROKSET JA RAKENTEET	9
5.1. Ennen maanpoistoa tehdyt koekuopat	9
5.1.1. Kellari 002	9
5.1.2. Kellari 004a	9
5.1.3. Kellari 005	10
5.1.4. Kellari 006	10
5.2. Ensimmäinen noin 10-20 cm maanpoisto	11
5.2.1. Kellari 002	11
5.2.2. Kellari 004a.....	11
5.2.3. Kellari 005.....	12
5.2.4. Kellari 006.....	12

5.3. Toinen noin 10-20 cm maanpoisto	13
5.3.1. Kellari 005	13
5.3.2. Kellari 006	15
6. LÖYDÖT	15
6.1. Löytöjen ajoituksesta	15
6.2. Kellari 002	16
6.3. Kellari 004a	16
6.4. Kellari 005	17
6.5. Kellari 006	17
7. YHTEENVETO	18
LÄHTEET	21

LIITTEET

- 1) Löytöluettelo
- 2) MV-negatiiviluettelo
- 3) Väri negatiiviluettelo,
- 4) Diapositiiviluettelo
- 5) Maanäyteluettelo
- 6) Karttaluettelo,
- 7) Kaivauskarttojen kopiot
- 8-9) Tarkastuskäyntien raportit
- 10) Kellareiden PAH-pitoisuuden selvitys
- 11) Työsuojelupiirin suositukset suojalaitteista
- 12) Kellareiden pohjakaava

1. JOHDANTO

Suitian kartanolinna sijaitsee Siuntiossa läntisellä Uudellamaalla. Suitian tila tunnetaan asumakartanona jo 1400-luvun asiakirjalähteissä. Kartanon ensimmäinen Fleming sukuinen omistaja oli Joackim Fleming, joka sai kartanon omistukseensa 1400-luvun lopulla. Kartanon varhaisemmista rakennuksista ei kuitenkaan ole säilynyt mitään tietoa. Valtaneuvos Erik Fleming rakennutti Suitiaan kivisen päärakennuksen 1540-luvulla. Sekä kellarikerros että ensimmäinen asuinkerros muurattiin alunperin harmaakivestä ja niissä oli tynnyriholvatut katot. Rakennuksen pohjakaava noudatti parituvan mallia, joka käsitti kaksi suurta huonetilaa pitkänomaisen rakennuksen molemmissa päissä ja niiden väliin jäävän eteishuoneen. Kartanon pohjoisovilla oli lisäksi ulkoneva tornihuone. Kartano säilyi Flemingien omistuksessa 1730-luvulle saakka. Kartano rapistui 1600-luvun lopulla ja 1750-60-luvuilla sen toinen kerros purettiin ja rakennettiin uudelleen tiilestä. Suuremman muutoksen kartano kävi läpi 1800-luvun lopulla, kun se restauroitiin aikakauden romanttistyyllisen keskiajan ihailun mukaan. (Härö 1991, 12-18, 26) Helsingin yliopisto sai tilan rakennuksineen haltuunsa vuonna 1975 ja vuonna 1986 kartano siirtyi museoviraston hallintaan. Kartanon huonekohtainen restaurointisuunnitelma valmistui vuonna 1991. (Mattinen 1991, 7)

Kellareiden maansiirtotyöt liittyivät Helsingin Yliopiston teknisen osaston suorittamiin kartanolinnan restaurointitoimenpiteisiin. Kellarikerros haluttiin kunnostaa restauroinnin yhteydessä näyttelytilaksi ja rakentaa sinne tähän käyttöön soveltuva lattia. Lattian rakentaminen edellytti alkuperäisen maanpinnan madaltamista eli maanpoistoa kellareiden tiloista. Kellarikerros on parhaiten 1500-luvun asussa säilynyt osa kartanoa. Koska kellarit ovat kuitenkin olleet käytössä aivan näihin päiviin asti, ei niiden kulttuurikerrosten säilyneisyydestä ollut varmaa tietoa ennen maansiirtotöiden alkamista. Restauroinnista vastaava Helsingin yliopiston tekninen osasto sopi Museoviraston kanssa maansiirtotöiden arkeologisesta valvonnasta ja sai kaivausluvan kellareihin 13.5.1998. Maansiirtotyöt alkoivat 8.6.1998 ja päättyivät 3.7.1998. Tutkimukset teetti ja rahoitti Helsingin yliopiston tekninen osasto.

Maansiirtotöiden arkeologisen valvonnan tarkoituksena oli dokumentoida kellareiden säilyneet maakerrokset ja maansiirron yhteydessä mahdollisesti löytyvät rakenteet ja ottaa talteen maansiirtotöiden yhteydessä tehdyt arkeologiset löydöt. Museoviraston määräämällä maansiirtotöiden valvojalla (allekirjoittanut) oli valtuudet keskeyttää kaivuutyöt tarvittaessa tutkimusta ja dokumentointia varten. Maansiirtotyöt suoritti aliurakoitsija Contrak Oy:n neljä työntekijää ja kohteen vastaava työnjohtaja Karjaan kurssikeskuksesta koordinoi töitä eri osapuolten välillä työmaalla. Maanpoisto suoritettiin lapioilla ja maa kuljetettiin pois kellareista niiden porrashuoneeseen rakennetun liukuhihnan avulla. Maanpoiston arkeologinen valvonta tapahtui pääasiassa liukuhihnan vieressä seisten.

Maansiirtotöiden valvontaa hankaloitti kellareiden maa-aineksen saastuneisuus. Maa-aineksen korkea PAH-pitoisuus edellytti maanpoistoa suorittaneiden työntekijöiden ja maanpoiston valvontaa suorittavan arkeologin suojautuvan Työsuojelupiirin suosittamin asianmukaisin suojavarustein, jotka hankaloittivat arkeologista dokumentointia. Dokumentointi suoritettiin olosuhteiden asettamien rajoitusten ehdoilla. Kellareiden maakerrokset saatiin kuitenkin dokumentoitua valokuvin ja

piirroksin, maakerroksista otettiin maanäytteitä kasvitieteellistä analyysiä varten, löytöaineisto otettiin mahdollisimman tarkkaan talteen ja kellareista paljastuneet rakenteet dokumentoitiin valokuvin ja piirroksin.

Restaurointitoimenpiteisiin liittyvä maanpoisto lopetettiin siihen tasoon, johon uuden lattian alle tarvittavien rakenteiden laskettiin mahtuvan, ja jossa maa-aines ei enää ollut saastunutta. Kellareista paljastuneet lattiakiveykset kaivettiin kuitenkin esille ja dokumentoitiin piirroksin ja valokuvin varsinaisten maansiirtotöiden päättymisen jälkeen.

2. TUTKIMUSHISTORIA

2.1. Aikaisemmat arkeologiset tutkimukset kartanon ympäristössä

Kartanolinnan restaurointisuunnitelman yhteydessä tehtiin sen ympäristössä vuonna 1991 arkeologinen koekuopitus. Työtä johtivat arkeologit Timo Jussila ja Tapio Seger apunaan arkeologi Panu Nykänen. Tutkimusmenetelmänä käytettiin prospektointitutkimusta, joka toteutettiin systemaattisena koekuopituksena. Kartanon alueelle tehtiin 85 kappaletta 50x50 cm kokoista koekuoppaa, jotka kaivettiin pohjamaahan saakka. Koekuopista dokumentoitiin maakerrokset, maalajit ja löydöt. (Seger 1991, 85-88)

Kartanon lämpö- ja sähköputkien uusiminen vuosina 1996-97 liittyi myös kartanon restaurointitoimenpiteisiin. Kartanon ympäristöön kaivettiin yhteensä 590 metriä kaivantoja, joiden arkeologisesta valvonnasta vastasi vuonna 1996 FM Marianna Niukkanen ja vuonna 1997 Huk Liisa Seppänen. Kaivannoista paljastuneet rakenteet kaivettiin esille ja dokumentoitiin, arkeologiset löydöt otettiin talteen ja kaivannoista otettiin maanäytteitä kasvitieteellistä analyysiä varten. (Niukkanen 1998, 61)

Itse kellareissa ei arkeologisia tutkimuksia oltu tehty ennen restaurointiin liittyviä kellareiden maansiirtotöitä.

2.2. Tarkastuskäynnit kellareissa

Tutkija Liisa Seppänen teki tarkastuskäynnin kellareihin 3.10.1997. Tuolloin kellareiden seinät oli käsitelty 160 cm korkeudelle asti kivihiihlerivalla ja itäpuolisen kellarin (005) pintamaassa oli nähtävissä puisia perunalaareja varten kaivetut urat (syvyys noin 20 cm) sekä laarien tukena käytetyt katkotut sementtipalkit. Tarkastuskäynnistä tekemässään raportissa Seppänen toteaa (Liite 8), että kellaritilojen purkutoimenpiteet tulisi saattaa päätökseen ja seinä peittävä kivihiihleriva poistaa ennen mahdollisia maansiirtotöitä. Myös uuden lattian vaatima kokonaissyvyys silloiseen maanpintaan nähden tulisi selvittää, samoin kellarin kunnostuksen aikataulu täsmentää. Seppäsen tarkastuskäynnillä tekemät koekuopat itäpuoleisessa kellarissa paljastivat vaihtelevasti savea, multaa, hiekkaa ja sementtiä

sisältävän pintakerroksen, jonka alapuolelta kellarin eteläpuolella paljastui puhdas perusmaa ja pohjoispuolella hieman hiiltä ennen perusmaata. Länsipuolisessa kellarissa pintamaan alta paljastui vahva tiilimurskan, hiilen ja laastin sekainen savikerros, jonka alta paljastui puhdas hiekka. Eteistilassa oli paikon näkyvissä peruskallio ja maakerrokset olivat varsin ohuet. Seppäsen mukaan maansiirtotöiden arkeologinen valvonta ja paljastuvien rakenteiden dokumentointi oli tarpeellista.

Tutkija Marianna Niukkasen 27.4.1998 tekemästä tarkastuskäynnistä laaditussa muistiossa todetaan (Liite 9), että kellarin lattiaan oli kaivettu muutama matala koekuoppa, joista oli tutkittu peruskallion korkeutta ja täytemaakerroksen paksuutta. Niukkanen laajensi jo tehtyjä koekuoppia länsipuolisessa kellarissa (006). Niukkasen mukaan päällimmäisen modernin täytehiekan alla oli tummaa savensekaista hiekkaa, josta löytyi kiistattomasti 1500-luvulle ajoittuva saksalaisen kivitavarakannun pala. Saven sekaisen hiekan alla oli laastikerros, jonka alla oli paksu kerros mustaa noensekaista hiekkaa. Niukkasen mukaan vanhat kulttuurikerrokset olivat ainakin paikoin säilyneet ja maanpoiston arkeologinen valvonta oli näin ollen tarpeen.

3. KELLAREIDEN MAAN SAASTUNEISUUDEN AIHEUTTAMAT SUOJAUTUMISTOIMENPITEET

Ennen maanpoistoa suoritetuissa tutkimuksissa oli kellareiden maa havaittu niin saastuneeksi, että sen käsittely vaati tiettyjä suojaustoimenpiteitä. Maa ja Vesi Oy:n raportista 14.4.1998 (Liite 10) käy ilmi, että kellareiden maa haisi voimakkaasti tervalle. Hajun aiheuttaja oli kellarin seinien kosteuden eristämistarkoituksissa laitettu kivihiipliterä eli kivihiipliterä (kreosootti), joka oli poistettu kellarin seinistä restaurointitoimenpiteiden alkaessa piikkaamalla ja liuottamalla. Kivihiipliterä oli liuotettaessa imeytynyt kellareiden maalattiaan ja saastuttanut sen. Kivihiipliterä sisältää syöpövaarallisia polysyklisiä aromaattisia hiiplivetyjä (PAH-yhdisteitä), jotka ovat vaarallisia sekä hengitettynä että ihon läpi imeytyneinä.

Maan saastuneisuuden tason selvittämiseksi otettiin maasta noin 0-10 cm syvyydeltä maanäytteitä, jotka analysoitiin Helsingin kaupungin ympäristölaboratoriossa. Näytteiden PAH-pitoisuus ylitti saastuneen maan raja-arvon (=200 mg/kg), ollen toisessa näytteistä 513 mg/kg ja toisessa 743 mg/kg. Maa ja Vesi Oy antoi ohjeet maan poistoa ja käsittelyä varten, joiden mukaan mahdollisen pölyn ja haihtuvien PAH-komponenttien hengittäminen tuli estää tarpeellisella hengityssuojaimella, jollaiseksi soveltui hiukkassuodattimella ja orgaanisten höyryjen suodattimella varustettu puolinaamari. Muiksi varusteiksi suositeltiin työhaalaria ja normaaleja suojakäsineitä. (Liite 10)

Maansiirtotöiden arkeologisen valvonnan suorittaneen tutkijan (allekirjoittanut) saavuttua paikalle tuli tarvittavien suojaustoimenpiteiden riittävyys uudelleen pohdittavaksi. Allekirjoittanut tiedusteli asiaa Uudenmaan työsuojelupiiriltä, joka antoi saastuneen maan käsittelyn edellyttämistä suojavarusteista Maa ja Vesi Oy:n ohjeista poikkeavat määräykset (Liite 11). Suojavarusteiksi määrättiin asbestityössä

käytettävät haalarit ja pölyn kulkeutumisen iholle estävät kumihansikkaat ja kumisaappaat. Pölyn kulkeutuminen hengitysteitse tuli estää suodattimen läpi moottorilla ahdetulla hengityssuojaimella, jonka luokan tuli olla P3. Kyseiset varusteet hankittiin sekä maansiirtotöitä valvoneelle arkeologille, että varsinaista maansiirtotyötä suorittaneille kaivajille.

Maan saastuneisuuden ja sen käsittelyn aiheuttamat suojautumistoimenpiteet vaikuttivat arkeologisen valvontatyön ja dokumentoinnin suorittamiseen. Moottoroitu hengityssuojain suodattiminen ja kasvoplekseineen teki mm. valokuvaamisen ja vaaituskoneen käyttämisen lähes mahdottomaksi. Kumikäsineiden käyttö ja suodattimen paino puolestaan vaikeuttivat piirtämistä. Asbestityöhön suunniteltu tiivis suojahaalari teki työn teon raskaaksi, mutta moottoroitu hengityssuojain kuitenkin mahdollisti kokopäiväisen työskentelyn kellareissa.

4. DOKUMENTOINTI

4.1. Löytöjen talteenotto ja luettelointi

Maanpoiston suoritti neljä aliurakoitsijan palkkaamaa kaivajaa. He poistivat maata lapioilla noin 10-20 cm kerroksina. Maa siirrettiin kottikärryillä kellareiden eteishuoneeseen, josta se nostettiin ylös porrashuoneeseen rakennetun liukuhihnan avulla. Liukuhihnalta maa kerättiin kuorma-auton lavalle. Maanpoiston valvomisen ja sen yhteydessä suoritettava löytöjen talteenotto oli helpointa seuraamalla maamassojen kulkemista liukuhihnalla, joten maanpoiston arkeologinen valvonta tapahtui pääasiassa liukuhihnalta käsin. Koska maata kerättiin ensin suureksi kasaksi liukuhihnan alapäähän, oli myös kaivamisen valvonta mahdollista liukuhihnan ollessa pysähdyksissä. Koska kellareista paljastui rakenteita vasta aivan maanpoiston loppuvaiheissa, eteni maanpoisto suhteellisen ripeään tahtiin. Maata ei enää seulottu liukuhihnalla tehdyn tarkastamisen jälkeen.

Löydöt otettiin talteen kellareittain siten, että kellareiden itäpäädyn, keskiosan ja länsipäädyn löydöt otettiin talteen erikseen noin 10-20 cm kerroksissa. Maata poistettiin kahteen otteeseen noin 10-20 cm kerroksissa eli kaiken kaikkiaan kellareista poistettiin maata noin 20-40 cm.

Löydöt luettelointiin kellareittain, kerroksittain (tässä yhteydessä kerroksiksi on erotettu vain ensimmäinen ja toinen maanpoisto) ja materiaaleittain, siten että ensin luettelointiin kaikki kellarin 002 löydöt kerroksittain ja materiaaleittain, sitten kellarin 004a löydöt kerroksittain ja materiaaleittain jne. Löydöt luettelointiin kellareittain siten, että ensimmäisen maanpoiston yhteydessä tehdyt löydöt luettelointiin ensin ja toisen maanpoiston yhteydessä tehdyt löydöt näiden jälkeen. Kellareiden 005 ja 006 yhteydessä erottiin lisäksi kellareiden itä-, keski- ja länsiosista esiin tulleet löydöt. Muutamassa tapauksessa löytöpaikka ilmoitettiin myös tarkemmin, jos löytö esimerkiksi oli tullut esille koekuopasta. Kellareiden löydöt erotettiin löytöluettelossa toisistaan kirjaimilla (A=002, B=004a, C=005 ja D=006) ja maanpoistot numeroilla

(ensimmäinen noin 10-20 cm maanpoisto = 1 ja toinen noin 10-20 cm maanpoisto = 2). Kellarin eri osat erotettiin lisäksi toisistaan pienillä kirjaimilla (länsiosa=a, keskiosa=b, itäosa=c).

Löydöt luettelotiin seuraavassa järjestyksessä: keramiikka (punasavi, kivisavi, fajanssi), kaakelit, lasi (ikkunalasi, astiat, pullolasi), kattotiilet, liitupiiput, metalli (esineet, rautanaulat), kuona, luu. Löydöt luettelotiin Kansallismuseon päänumerolle 98058 ja niitä oli kaikkiaan 104 löytönumeroa (KM98058:1-104). (Liite 1, löytöluettelo)

4.2. Valokuvat

Kellarit dokumentoitiin sekä väridiakuvin (arkistointi numero:42020-49) että mustavalkokuvin (arkistointi numero:123431-74). Lisäksi työn suorittamisesta ja suojarusteista otettiin muutama paperikuva (arkistointi numero: 123475-80). Kellarit dokumentoitiin valokuvin pääasiassa vasta maanpoiston jälkeen. Tähän oli syynä suojalaitteiden aiheuttama hankaluus valokuvaamiselle. Koekuopista otettiin kuitenkin valokuvat jo ennen maanpoistoa. Koska kellareista 005 ja 002 ei paljastunut mitään rakenteita, otettiin niistä vain yleiskuvat. Kellareista 006 ja 004a paljastuneet kiveykset valokuvattiin tarkemmin. (Liite 2-4, kuvaluettelot)

4.3. Kartat

Kellareiden mitat ja sijainnit toisiinsa nähden oli dokumentoitu jo aikaisemmin. Tässä yhteydessä oli näin ollen tarpeellista dokumentoida vain kellareista mahdollisesti paljastuvat rakenteet ja profiilileikkauksista paljastuvat maakerrokset.

Kellariin 006 tehtyjen koekuoppien 2 ja 3 ja kellariin 005 tehdyn koekuopan 7 profiilit piirrettiin mittakaavassa 1:10 (kartat 1 ja 2). Profiileihin ei mitattu tarkkoja korkeuksia, vaan tärkeintä oli dokumentoida maakerrosten laatu ja paksuudet. Kellarista 004a paljastunut mukulakivistä ladottu lattiakiveys ja kellarista 006 paljastunut isoista kivistä koostunut lattiakiveys piirrettiin mittakaavassa 1:20 (kartat 3 ja 4). Lattiakiveysten korkeudet mitattiin suhteessa kellareiden kynnykskien korkeuteen (kellarin 006 kohdalla nollapisteenä käytettiin kellarin 005 kynnykskiveä). Lisäksi kellariin 006 ennen maanpoistoa tehdyistä koekuopista piirrettiin hahmotelma mittakaavassa 1:50 ja kellariin 005 maanpoiston jälkeen tehdyistä koekuopista ja maalajeista tehtiin hahmotelma mittakaavassa 1:50 (kartat 1 ja 2). (Liite 6, karttaluettelo ja Liite 7, kopiot kartoista)

4.4. Maanäytteet

Kellareista otettiin yhteensä 16 maanäytettä, jotka vietiin tutkittavaksi Fil.tri. Terttu Lempiäisellä Turun Yliopiston biologian laitokselle. Näytteistä ei löytynyt mitään kellarin käytöstä kertovia kasvijäänteitä, vaan ainoastaan epämääräistä kasvijätettä. (Liite 5, maanäyteluettelo).

5. MAAKERROKSET JA RAKENTEET

5.1. Ennen maanpoistoa tehdyt koekuopat

5.1.1. Kellari 002

Kellari 002 on pohjakaavaltaan parituvan mallisen kellarikompleksin eteishuone eli tila, josta on käynti sen itä- ja länsipuolilla sijaitseviin isompiin kellareihin, ja jonka pohjoispuolella sijaitsee kellarista ylösnouseva porrashuone. Kellari on noin 4,5 metriä pitkä ja 6 metriä leveä. (Liite 12, pohjakaava)

Kellarissa näkyi jo ennen maanpoistoa paikoin peruskallio. Kellarin maa-aines oli sekoitteista, eikä siinä voinut erottaa mitään selviä maakerroksia. Kellariin tehtiin muutama noin 20 cm syvyinen koekuoppa, joista ei tullut esille löytöjä.

5.1.2. Kellari 004a

Kellari 004a on pieni kellarihuone, joka sijaitsee pohjakaavaltaan parituvan mallisen kellarikompleksin pohjoispuolella. Se sijaitsee korkeammalla tasolla kuin muut kellarit ja käynti sinne on porrashuoneen puolivälistä, portaiden länsipuolelta. Kellari on noin 4 (käymälä mukaan luettuna 6) metriä pitkä ja 2,7 metriä leveä huonetila, jonka pohjoispäädyssä on myöhemmin käymäläkuiluna toiminut tila. (Liite 12, pohjakaava)

Kellarin maa-aines ei ollut saastunutta ja kellarista oli tarkoitus poistaa maata vain alta mahdollisesti paljastuvaan lattiakiveykseen saakka. Kellariin tehtiin vain yksi koekuoppa, jonka avulla pyrittiin selvittämään maakerrosten säilyneisyys ja mahdollisen lattiakiveyksen olemassaolo. Kellarin lattia oli töiden alettua pölyävän irtonaisen hiekkamaan peitossa. Hiekan seassa oli hiirten luurankoja, pullon korkkeja ja muuta roskaa, joka oli ilmeisesti joutunut kellariin suhteellisen lähiaikoina. Tämän noin 20 cm paksuisen irtonaisen päällikerroksen alta paljastui kovaksi polkeentunut noin 10 cm paksuinen tummempi hiekkamaa. Kellarin keskikohtaan tehtiin noin 50 x 50 cm kokoinen koekuoppa. Koekuopan pohjalta tuli esille tasainen mukulakivistä ladottu lattiakiveys. Koekuopasta tuli löytöinä muutama lasin pala, pullolasin katkelma ja eläimen luu. Kiveys dokumentoitiin valokuvin.

5.1.3. Kellari 005

Kellari 005 on pohjakaavaltaan parituvan mallisen kellarikompleksin itäpuolinen suuri kellarihuone. Se on noin 10 metriä pitkä ja 6 metriä leveä huonetila. Kellari on viimeksi toiminut perunakellarina ja ennen maanpoistoa sen lattialta poistettiin suurikokoiset puiset perunalaarit, jotka olivat ilmeisesti sotkeneet kellarin maakerroksia pahasti. (Liite 12, pohjakaava)

Kellarin maa-aines oli erittäin pölyväistä ja irtonaista hiekkamaata. Sinne tehtiin vain yksi pieni koekuoppa. Koekuopasta ei tullut esille löytöjä. Maa-aines koekuopassa oli sekoittunutta, eikä siinä voinut erottaa selviä maalajien rajoja.

5.1.4. Kellari 006

Kellari 006 on pohjakaavaltaan parituvan mallisen kellarikompleksin länsipuolinen suuri kellarihuone. Se on noin 10 metriä pitkä ja 6 metriä leveä huonetila. Kellaritilassa on viimeksi toiminut pannuhuone ja maakerrokset kellarin länsipuolella olivat sekoittuneet ja tuhoutuneet tämän seurauksena. (Liite 12, pohjakaava)

Jo tarkastuskäyntien yhteydessä oli käynyt ilmi, että kellarin 006 maakerrokset olivat kellareista parhaiten säilyneitä ja koekuoppien profiileista voitiin erottaa selviä maakerroksia. Kellariin tehtiin kuusi koekuoppaa, joiden tarkoituksena oli selvittää maakerrosten paksuus ja säilyneisyys eri puolilla kellarin. (Koekuoppien sijainnit on piirretty karttaan 1)

Koekuoppa 1 kaivettiin kellarin länsipäätyyn. Paikalle oli jo aikaisempien tarkastuskäyntien yhteydessä kaivettu pieni kuoppa, mutta nyt sitä laajennettiin ja syvennettiin noin 130 x 80 cm suuruiseksi ja 35 cm syvyiseksi. Kuopan pohjalta, noin 25 cm lähtötason alapuolelta, tuli esille selviä lattiakiveykseen liittyviä laattamaisia kiviä. Kivet oli ladottu hieman epätasaisesti, mutta kuitenkin aivan toisiinsa kiinni. Yhdessä kohtaa kiveystä oli suurempi kolo, jota alemmas kaivettaessa kiveyksen alta paljastui puhdas savi. Savi tuli vastaan noin 35 cm lähtötason alapuolelta. Kuopan profiilista erottui selvästi eri maakerroksia. Aivan kiveyksen yläpuolella oli noin 2 cm paksuinen laastin sekainen hiekkakerros, jonka päällä oli noin 2 cm paksuinen ruskea hiekkakerros. Hiekkakerroksen päällä oli noin 5 cm paksu tummempi maakerros, jonka yläpuolella oli taas noin 2 cm paksuinen ruskea hiekkakerros. Tämän yläpuolella oli taas noin 10 cm paksuinen tummempi maakerros, jonka päällä oli sekoittunutta pintamaata. Kiveyksen väleistä otettiin maanäytteet ja maakerrokset dokumentoitiin valokuvin.

Koekuoppa 2 tehtiin kellarin eteläsivulle. Myös tähän kohtaan oli tarkastuskäyntien yhteydessä tehty pieni koekuoppa, jota nyt laajennettiin 80 x 80 cm suuruiseksi ja 35 cm syvyiseksi. Myös tästä koekuopasta tuli esille noin 30 cm lähtötason alapuolelta lattiakiveystä, joka koostui isoista laattamaisista, hieman epämääräisesti ladotuista kivistä. Kuopan profiilissa näkyi selvästi maalajien rajat, jotka dokumentoitiin valokuvin ja piirroksin. Profiilissa alimpana oli noin 5 cm paksuinen kerros tummaa hiekkamaata. Tämän päällä oli noin 12 cm paksuinen vaalea hiekkakerros. Vaalean

hiekan päällä oli noin 2 cm paksuinen tummempi maakerros, jonka päällä oli ohut noin 2 cm paksu laastikerros. Laastikerroksen päällä oli tummaa savista hiekkamaata. (Kartta 1)

Koekuoppa 3 tehtiin kellarin itäpäätyyn, lähelle oviaukkoa. Myös tähän kohtaan oli tehty pieni koekuoppa tarkastuskäyntien yhteydessä. Kuoppaa laajennettiin noin 70 x 60 cm suuruiseksi ja 38 cm syvyiseksi. Kuopan pohjalta eli noin 35-38 cm lähtötason alapuolelta, paljastui koko kuopan kattava kivi, joka osoittautui peruskallioksi. Kuopan profiilissa näkyi selvästi eri maakerrosten rajat, jotka dokumentoitiin valokuvin ja piirroksin. Aivan kuopan pohjalla oli noin 5 cm paksuinen tumma hiekkakerros, jonka päällä oli noin 5 cm paksuinen kerros vaaleaa hiekkamaata. Tämän päällä oli jälleen noin 6 cm paksuinen tumman hiekkamaan kerros, jonka päällä oli paksu noin 4 cm kerros laastia. Laastin päällä oli noin 10 cm paksu kerros tummaa savista hiekkamaata, jonka päällä oli vielä noin 6 cm paksuinen vaalean hiekkamaan kerros. (Kartta 1) Kuopasta otettiin 5 maanäytettä eri korkeuksilta (Liite 5, maanäyteluettelo).

Koekuoppa 4 tehtiin kellarin lounaiskulmaan. Paikalla oli ilmeisesti aikaisemmin ollut pannuhuoneen paikka ja maakerrokset sen paikalla ja ympäristössä olivat sekoittuneet ja paikoin tuhoutuneet. Kuopasta tuli esille muutama punasaviastian ja tiilen pala. Kuopan koko oli noin 60 x 50 cm ja se kaivettiin noin 45 cm syvyiseksi. Kuopan pohjalta ei tullut esille kiveystä tai peruskallion pintaa.

Kuoppa 5 tehtiin kellarin itäosaan, lähelle kellarin pohjoisseinää, Kuopan koko oli noin 60 x 60 cm ja syvyys 30 cm. Maa-aines kuopan kohdalla oli savimaata, josta ei voinut erottaa erilaisia maakerroksia. Kuopan pohjalta ei tullut myöskään esille kiveystä tai peruskallion pintaa.

Koekuoppa 6 tehtiin kellarin itäosaan, aivan eteläseinän viereen. Tarkoituksena oli tutkia seinälinjan jatkumista alaspäin. Seinäkivet näyttivät päättyvän 25 cm syvyydelle lähtötasosta, josta tuli esille laastimöykkyjä ja näiden alta (noin 30 cm syvyydeltä) kosteaa puhdasta savimaata.

5.2. Ensimmäinen noin 10-20 cm maanpoisto

5.2.1. Kellari 002

Kellarin maa-aines oli sekoittunutta kovaksi polkeentunutta hiekkamaata. Maakerrokset olivat säilyneet vain paikoin. Kellarin eteläsivulla oli tummaa hiekkamaata, jonka alta tuli esille ohut laastikerros. Maata poistettiin vai yhden kerran, noin 10-20 cm. Peruskallio tuli esille porrashuoneeseen johtavan oviaukon kynnyksikiven alta ja kellarin kaakkois- ja koilliskulmista. Kallio pilkotti esille myös länsipuoliseen ja itäpuoliseen kellariin johtavien kynnyksikivien edestä. Ainoa kellarin kulmista, jossa enemmän maata eli jossa kalliopinta oli syvemmillä oli kellarin luoteiskulma.

5.2.2. Kellari 004a

Kellarin 004a maa-aines ei siis ollut saastunutta ja maata oli tarkoitus poistaa paljastuneeseen kiveykseen asti. Pintamaa oli irtonaista pölyävää hiekkaa, jonka seassa oli pullonkorkkeja, rotanraatoja ja muuta lähiaikoina sinne joutunutta roskaa. Tämän noin 20 cm paksuisen irtonaisen pintakerroksen alta paljastui noin 10 cm paksuinen kovaksi polkeentunut tummempi maakerros, josta tuli esille myös joitain löytöjä, kuten muutama punasavikeramiikan pala, pullolasia ja eläinten luita. Tumma hiekkamaa oli niin kovaa, että sitä täytyi hakata rikki rautakangella. Tumman maan alta paljastui jo koekuopasta esille tullut tasainen mukulakivistä ladottu lattiakiveys. Lattiakiveys kaivettiin kokonaan esille ja dokumentoitiin valokuvin ja piirroksin. (Kartta 4).

5.2.3. Kellari 005

Kellarin maa-aines oli pinnassa soraa ja isojen kivien sekaista hiekkaa. Maa-aineksessa ei voinut erottaa erillisiä maakerroksia, vaan maamassa näytti sekoittuneelta. Aivan pinnasta tuli esille perunalaareihin liittyviä puunpaloja. Maata poistettiin ensimmäisessä maanpoistossa noin 10-20 cm, eikä sen yhteydessä tullut esille juurikaan löytöjä.

5.2.4. Kellari 006

Kellarin maakerrokset olivat koekuoppien perusteella säilyneet parhaiten kellarin itäpäädyssä ja keskiosassa. Maata poistettiin ensimmäisessä maanpoistossa noin 10-20 cm. Kellarin luoteiskulmasta tuli esille muutama renessanssikaakelin katkelma, eläinten luita ja muutama pullolasin pala. Kellarin keskiosasta löytyi pääasiassa eläinten luita ja kellarin itäpäädyssä esille tuli useita paloja kivasavikeramiikkaa ja pullolasin paloja.

Maa-aines oli kellarin luoteiskulmassa irtonaista kuivaa hiekkaa, josta ei voinut erottaa selvästi maakerroksia. Lounaiskulmassa, eli pannuhuoneen kohdalla, maa-aines oli kosteaa tummempaa hiekkamaata, josta ei myöskään voinut erottaa maakerroksia. Luoteiskulmaan tehtiin maanpoiston jälkeen kaksi pientä koekuoppaa, joista pyrittiin selvittämään maakerrosten jatkuminen ja peruskallion korkeus. Toisen kuopan kohdalta esille tulikin peruskallio ja toisen kohdalla kuivaa puhdasta hiekkamaata. Koekuoppaa 1 laajennettiin ja selvitettiin sen läheisyydestä esille tulleen kalliopinnan ja kiveyksen yhteys toisiinsa. Ne tulivat esille suurinpiirtein samalta korkeudelta. Kellarin keskiosan maa-aines oli pintamaan alla tummaa savista hiekkamaata. Lapiolla kaivettaessa maa irtosi suurina tiiviinä paakkuina. Kellarin itäosan maa-aines oli muuten samanlaista kuin kellarin keskiosassa, mutta irtonaisempaa. Peruskallio tuli esille myös kellarin kaakkoiskulmasta ja oviaukon kynnyskiven alta.

5.3. Toinen 10-20 cm maanpoisto

5.3.1. Kellari 005

Maata poistettiin toisen maanpoiston yhteydessä toiset noin 10-20 cm. Kellarin maa-aines muuttui paikoin tummemmaksi ja myös huomattavasti enemmän löytöjä tuli esille. Selviä maakerroksia ei kellarin 006 tapaan ollut kuitenkaan huomattavissa. Maa-aines oli kellarin länsipäädyssä pääosin nyrkinkokoisten ja pienempien kivien sekaista kuivaa ja karkeaa hiekkamaata/soraa. Maa-aines kellarin itäosassa oli selvästi hienompaa hiekkaa kuin länsiosassa ja siinä oli paikoin nähtävissä tummempia kohtia. Kellarin keskivaiheilta hieman itään päin, lähellä kellarin pohjoisseinää oli tummempaan hiekkamaan alue, josta todennäköisesti suuri osa löydöistä oli peräisin. Kellarista tuli esille paljon isoja kiviä (halkaisija noin 10-30 cm), jotka eivät kuitenkaan näyttäneet liittyvän mihinkään yhtenäiseen rakenteeseen.

Karkea sora on mahdollisesti kellariin myöhemmin tuotua. Kaikki löydöt tulivat esille kellarin itäpäädyssä, suurin osa ilmeisesti tumman maa-alueen ympäristöstä. Tummempi maa on todennäköisesti kellarin alkuperäistä kulttuurimaata. Toisen maanpoiston yhteydessä kellarista löytyi kivisavikeramiikkaa, luuta, pullolasia ja kukkopäinen tynnyrihanan tappi.

Kellariin tehtiin maanpoiston jälkeen 4 koekuoppaa, joiden avulla pyrittiin selvittämään maakerrosten jatkuvuus ja mahdollisen lattiakiveyksen olemassaolo (koekuoppien sijainnit ja maalajien rajat maanpoistojen jälkeen piirretty karttaan 2). Koekuoppa 7 tehtiin lähelle kellarin pohjoisseinää eli paikalle, jossa tummempi maa-alue sijaitti. Kuoppa kaivettiin noin 60x80 cm suuruiseksi ja 40 cm syvyiseksi. Koekuopan profiili dokumentoitiin valokuvin ja piirroksin (kartta 2). Koekuopasta ei tullut esille lattiakiveystä tai peruskalliota ja rautakanki painui helposti vielä 30 cm kuopan pohjasta alaspäin. Koska maata oli poistettu tältä paikalta maanpoistoissa jo noin 20 cm, ei kiveystä siis tullut esille vielä noin 60 cm syvyydeltäkään (kun se kellarissa 006 tuli esille jo 30 cm syvyydeltä). On mahdollista, ettei kellarissa ole koskaan ollutkaan kiveystä, koska kellarin maa-aines oli kuivaa, eikä vesi tuntunut nousevan kellarin lattialle. Maa-aines oli kuopan pohjalla noin 20 cm matkalla karkeaa punertavaa hiekkamaata. Punertavan hiekan päällä oli noin 2 cm paksu tumma noen sekainen hiekkamaa, jonka päällä oli noin 4 cm paksuinen laastin sekainen tumma hiekkakerros. Tämän päällä oli noin 2 cm paksuinen harmaa savinen hiekkamaa, jonka päällä oli noin 15 cm paksu kerros tummaa hiekkamaata.

Koekuopat 8,9 ja 10 tehtiin kellarin eteläseinän vierustaan. Kuoppien koko oli noin 60x80 cm ja syvyys 30-40 cm. Niiden pohjalta ei tullut esille minkäänlaista kiveystä tai kalliopintaa, eikä kuoppien profiileissa voinut erottaa maakerroksia. Maa oli irtonaista hiekkaa, joten se alkoi valua takaisin kuoppaan syvemmälle kaivettaessa. Noin 20 cm paksuinen kerros lähinnä pintaa oli hieman tummempaa ja tämän alinen maa puhdasta hiekkaa. Kuopista löytyi muutama eläinten luu. Rautakanki upposi helposti vielä noin 30-50 cm kuoppien pohjia syvemmälle.

Seinän ja maakerrosten jatkumista yritettiin selvittää myös kaivamalla maata pois kellarin seinien vierustoilta. Kellarin seinustoilta ei tullut esille peruskalliota tai lattiakiveykseen viittaavia kiviä. Maa-aines aivan kellarin seinän vierustoissa oli

paikoin puhtaan näköistä punertavaa hiekkaa ja paikoin tummempaa hiekkaa. Löytöinä seinänvierustasta tuli vielä maanpoiston jälkeen eläinten luita, kivisavikeramiikan pala ja pullolasia. Seinän kivet jatkuivat kellarin itäosassa ainakin noin 40-50 cm sen pinnan alapuolelle, josta maanpoisto aloitettiin. Tämä sopii yhteen koekuopasta 7 dokumentoitujen kerrosten kanssa, jossa tummempi maa jatkui samoille korkeuksille asti.

5.3.2. Kellari 006

Maata poistettiin toisen maanpoiston yhteydessä paikoin noin 10-20 cm. Maata poistettiin eniten kellarin lounaiskulmasta. Kellarin itäosasta ei enää poistettu maata, vaan siellä saavutettu korkeus oli riittävä uuden lattian rakentamiseen liittyvien rakenteiden mahtumisen kannalta jo ensimmäisen maanpoiston jälkeen. Kellarin keskikohdalta paljastui lisää lattiakiveykseen liittyviä kiviä, joita oli tullut esille jo koekuopista 1 ja 2.

Aivan kellarin länsipäädystä ei edelleenkään ollut nähtävissä selviä maakerroksia. Kellarin luoteiskulman maa-aines oli pienien kivien sekaista kuivaa ja irtonaista ruskeaa hiekkaa. Hiekkakerroksen alta tuli paikoin esille hieno savi eli siltti. Kulmasta löytyi useita renessanssikaakelin paloja, eläinten luita ja muutama pullolasin pala. Kaksi renessanssikaakelin palaa löytyi aivan kellarin seinäkivien alta. Ruskea irtonainen hiekkamaa päättyi kellarin kulmasta itään päin mentäessä peruskallion pintaan, joka tuli esille samalta tasolta kellarin keskeltä paljastuvan lattiakiveyksen kanssa.

Kellarin lounaiskulmassa eli pannuhuoneen puoleisessa kulmassa maa-aines oli kosteaa saven sekaista tummaa hiekkamaata, josta ei voinut erottaa maakerroksia. Aivan kellarin lounaiskulmassa maa muuttuu siltiksi. Maa-aines oli ilmeisesti pannuhuoneen johdosta sekoittunutta ja paikoin tuhoutunutta. Muutamassa kohtaa alkuperäiset maakerrokset olivat kuitenkin säilyneet ja esille tuli tummempaa maata. Erityisesti länsipäädystä noin 2 metriä itään päin, läheltä eteläseinää, tuli esille tummemman maan alue, josta löytyi runsaasti ikkunalasia, eläinten luita ja tiilen katkelmia.

Sekä kellarin lounais- että luoteiskulmaan tehtiin maanpoiston jälkeen vielä noin 20 cm syvyiset koekuopat, joista haluttiin selvittää hiekan jatkuminen ja peruskallion syvyys. Molemmista kuopista tuli esille hienorakeinen savi eli siltti ja tämän alta kalliopinta (kuopat ja korkeudet merkitty karttaan 3).

Restaurointitoimenpiteisiin liittyvä maanpoisto lopetettiin siihen tasoon, johon uuden lattian alle tarvittavien rakenteiden laskettiin mahtuvan, ja jossa maa-aines ei enää ollut saastunutta. Koska kellarista kuitenkin paljastui selvä lattiakiveys, päätettiin se tutkia ja dokumentoida ennen uuden lattian rakentamista. Kiveys kaivettiin esille varsinaisen maanpoiston jälkeen allekirjoittaneen toimesta. Kiveys koostui pääasiassa noin 10-50 cm kokoisista kivistä, joskin joukossa oli myös noin 70x80 cm kokoinen suuri kivi. Kiveys oli ladottu suhteellisen säännöllisesti ja se kattoi koko kellarin keskiosan. Kiveys oli tasaisempi kellarin pohjoispuolella, mutta eteläseinän puolella se

oli hyvinkin epämääräisesti ladottu. Kiveys ei jatkunut aivan kellarin seinänvierustoille asti, vaan sekä pohjois- että eteläseinällä tuli esille noin 1,5 metrin leveydeltä kovaksi talleantunutta tummaa savista hiekkamaata ja paikoin silttiä. Savi tuli esille suurinpiirtein samalta tasolta lattiakiveyksen kanssa. Myös kalliopinta tuli esille samalta tasolta kuin lattiakiveys. Kiveys oli noin 3 m leveä ja 6 metriä pitkä. Se päättyi kellarin länsi- ja itäosassa osittain peruskallioon. Kiveys dokumentoitiin valokuvin ja piirroksin (kartta 3). Kivien korkeudet mitattiin käyttämällä nollakohtana kellarin 005 kynnyksen korkeinta kohtaa (eli luvut miinusmerkkisiä tästä tasosta laskien).

Kiveyksen väleistä ja päältä tuli vain vähän löytöjä, pääasiassa eläinten luita. Kiveyksen päällä ollut maa oli kellarin keskiosassa ja itäosassa kiinteää ja kosteaa saven sekaista tummaa hiekkamaata, joka lapiolla kaivettaessa irtosi isoina paakkuina. Kiveyksen väleissä maa oli paikoin erittäinkin tummaa ja syvemmälle kaivettaessa alkoi niiden väleihin nousta vettä. Tuntuisi mahdolliselta, että kellarin keskiosan kivet olisi ladottu paikoilleen juuri lattialle nousevan veden takia.

Kellarin seinät lepäsivät paikoin suoraan peruskallion päällä. Kellarin koilliskulmassa peruskallio tuli esille korkeammalta kuin muualla. Se jatkui yhtenäisenä oviaukon kynnyksen alle ja lähes kellarin kaakkoiskulmaan saakka. Kellarin keskelle päin mentäessä kallio rajautui lattiakiveyksen kiviin. Kalliopinta tuli esille myös läheltä kellarin luoteis- ja lounaiskulmia, jossa se kuitenkin tuli esille vasta maanpoiston jälkeen syvemmälle kaivetuista koekuopista. Lähellä kellarin luoteiskulmaa kalliopinta kuitenkin tuli esille seinäkivien alta lähes kellarin keskiosaan ulottuvalla alueella.

6. LÖYDÖT

6.1. Löytöjen ajoituksesta

Löydöistä helpoimmin ajoitettavia ovat renessanssikaakeleiden palat, kukkokoristeinen tynnyrihanan sulkija ja kivisavikeramiikka. Näistä renessanssikaakelit, joissa on kasviornamentiikalla koristetun medaljongin sisällä henkilön muotokuva, ajoittuvat 1500-luvun puolivälin tienoille. Turun linnasta ja Turun kaupunkialueen kaivauksilta on löydetty samanlaisia. (Majantie 1998) Kukkokoristeiset tynnyrihanan sulkijat ajoittuvat myös noin 1500-luvun puolivälin tienoille (Heikkinen 1994, 247). Kivisavikeramiikka on kolmen eri aikaista. Vanhimmat Sieburgin tyyppin kivitavaran palat ajoittuvat jo 1400-luvun alkupuolelle. Tammenterhokuvioiset kylkipalat ajoittuvat 1500-luvun alkuun ja pulleat kivitavaran kylkipalat 1500-luvulle. Kolmas kivitavaran ryhmä edustaa sylinterinmallisten mineraalivesipullojen paloja, jotka ajoittuvat 1600-luvun lopulle tai 1700-luvulle. (Gaimster 1999)

Pullolasin palat ovat peräisin sylinterin mallisista pulloista ja ajoittuvat karkeasti 1700-luvulle tai sitä nuoremiksi. Muu lasiesineistö on suhteellisen niukkaa, eikä sitä ole ajoitettu tarkemmin. Ikkunalasin paloissa on sekä retusoituja paloja että leikattuja paloja. Näistä retusoidut palat ajoittuvat 1600-lukua vanhemmiksi tai 1600-luvun alkuun, timanttikärkisen lasiveitsen yleistyttyä vasta 1600-luvulla (Haggrén 1994,

285). Löydetyt liitupiipun varren katkelmat ovat koristelemattomia, ja ne voidaan karkeasti ajoittaa liitupiippujen oman käyttöhistorian perusteella ajanjaksolle noin 1600-luvun puolivälistä 1700-luvun lopulle (Mellanen 1994, 258). Fajanssiastian palat ajoittuvat Suomessa yleisesti noin 1600-luvulle tai nuoremmiksi (Niukkanen 1994, 321). Punasaviastian palat ovat peräisin kolmijalkapadoista, bolus-koristeisista vadeista ja erilaisista tarkemmin määrittämättömistä astioista. Osa aineistosta voisi ajoittua 1500-luvun puolivälistä 1700-luvulle, mutta osa aineistosta vaikuttaa suhtellisen uudelta.

Kivisavikeramiikan perusteella on löytöaineistossa edustettuina kolme aikakautta. Vanhimmat kivisaviastian palat ajoittuvat jo 1400-luvun alkuun eli aikaan ennen kivilinnan rakentamista, keskimäinen kivisaviastioiden ryhmä ajoittuu 1500-luvun alkuun tai laajemmin 1500-luvulle (samaa aikaa renessanssikaakeleiden ja tynnyrihanan sulkijan kanssa) ja kolmas ryhmä 1600-luvun lopulle ja 1700-luvulle.

6.1. Kellari 002

Kellarin 002 löydöt merkattiin löytöluetteloon kirjaimella A. Koska maata poistettiin kellareista vain kerran ovat kaikki löydöt ensimmäisen maanpoiston (A1) yhteydessä löydettyjä (löydöt KM98058:1-13).

Kellarista 002 tuli esille punasaviastian paloja, kivisavikeramiikkaa, yksi fajanssiastian pala, keraamiikkalaattojen paloja, pullolasia, yksi liitupiipun katkelma ja eläinten luita. Näistä varmasti ajoitettavia ovat Siegburgin tyyppin kivisavikeramiikan palat (KM98058:6), joka ajoittuvat 1400-luvun alkuun (Gaimster 1999). Muut löydöt kuten pullolasin palat, fajanssiastian pala, liitupiipun varren katkelma, punasavikeramiikan palat ja yksi kivisavikeramiikan pala ajoittuvat karkeasti vasta 1600-1700-luvuille, osa ehkä myöhempäänkin. Kaksi kivisavikeramiikan palaa (KM98058:8) ovat mineraalivesipullojen kylkipaloja, jotka ajoittuvat 1700-luvulle (Gaimster 1999).

6.2. Kellari 004a

Kellarin 004a löydöt merkattiin löytöluetteloon kirjaimella B (löydöt KM98058:14-19). Pintamaan poiston yhteydessä tehdyt löydöt merkattiin erikseen (B1) ja kiveyksen esiinkaivuun yhteydessä tehdyt löydöt erikseen (B2).

Kellarista tuli esille punasavikeramiikan paloja, pullolasia, lasiastian pala ja eläinten luita. Löydöt ajoittuvat 1700-luvulle tai nuoremmiksi.

6.3. Kellari 005

Kellarin 005 löydöt (löydöt KM98058:20-43) merkattiin löytöluetteloon kirjaimella C, jolloin C1 tarkoittaa ensimmäisen noin 10-20 cm maanpoiston yhteydessä tehtyjä löytöjä, C2 toisen noin 10-20 cm maanpoiston yhteydessä tehtyjä löytöjä, C3 toisen maanpoiston jälkeisen maantasauksen yhteydessä tehtyjä löytöjä ja C4 maanpoistojen jälkeen tehdyistä koekuopista tehtyjä löytöjä. Kellarin itäosan löydöt merkattiin pienellä c kirjaimella (keski- ja länsiosista ei tullut löytöjä ollenkaan).

Kellarista tuli esille punasaviastioiden paloja, lasiastioiden paloja, kivitavaraa, ikkunalasia, pullolasia, kattotiilien paloja, yksi kukkokoristeinen tynnyrihanan sulkija/tappi ja runsaasti eläinten luita. Ensimmäinen noin 10-20 cm paksuinen poistokerros oli vielä suhteellisen niukkalöytöinen. Siitä tehtyjä löytöjä olivat punasaviastian kahva, lasiastian pala ja eläinten luut. Toisenkin maanpoiston yhteydessä löytöjä tuli vain kellarin itäosasta, josta paljastui esille tummempaa maata. Toisen maanpoiston yhteydessä tehtyjä löytöjä olivat punasaviastioiden palat, kivisaviastioiden palat, ikkunalasi, kukkokoristeinen tynnyrihanan sulkija/tappi ja eläinten luut. Näistä varmasti ajoitettavia ovat kivisaviastioiden palat, jotka ovat peräisin 1600-luvun lopulle ja 1700-luvulle ajoitettavista mineraalivesipulloista (Gaimster 1999) ja kukkopäinen tynnyrihanan sulkija/tappi, joka ajoittuu 1500-luvun puoliväliin tai 1500-luvun lopulle (Heikkinen 1994, 247).

6.4. Kellari 006

Kellarin 006 löydöt merkattiin löytöluetteloon kirjaimella D, jolloin D1 tarkoittaa ensimmäisen noin 10-20 cm maanpoiston yhteydessä tehtyjä löytöjä, D2 toisen noin 10-20 cm maanpoiston yhteydessä tehtyjä löytöjä ja D3 toisen maanpoiston jälkeisen lattiakiveyksen esiin kaivuun yhteydessä tehtyjä löytöjä. Kellarin länsiosasta tehdyt löydöt on eroteltu kirjaimella a, keskiosasta tehdyt löydöt kirjaimella b ja itäosasta tehdyt löydöt kirjaimella c.

Kellarista tuli esille kaikkein suurin löytöaineisto. Sieltä löytyi renessanssikaakeleita, punasaviastioiden paloja, pullolasia, rautanaula, kivitavaraa, ikkunalasia, kuonaa, tiiltä, metalliveitsiä ja runsaasti eläinten luita (löydöt KM98058:44-104).

Kellarin länsiosasta tuli esille jo ensimmäisen maanpoiston yhteydessä muutama renessanssikaakelin pala. Ne olivat vihreä- ja keltalasisitteisten reliefikoristeisten kaakeleiden levyosien katkelmia. Palat ovat peräisin kaakeleista, joissa on kuvattuna kasviornamentiikalla koristetun medaljongin sisällä henkilön muotokuva. Ne ajoittuvat 1500-luvun puolivälin tienoille ja Turun linnasta ja Turun kaupunkialueen kaivauksilta on löydetty samanlaisia. (Majantie 1998) Kellarin keskiosasta löytyi pääasiassa punasaviastioiden paloja ja pullolasin paloja. Kellarin itäosasta löytyi useita punasaviastioiden paloja ja kivisaviastioiden paloja, pullolasin pala ja eläinten luita. Kivisaviastioista tammenterhokuvioiset ajoittuvat 1500-luvun alkupuolelle ja vaalea Sieburgin tyyppin kylkipala 1400-luvun alkuun. Muut palat ajoittuvat 1500-luvulle. (Gaimster 1999)

Toisen maanpoiston yhteydessä kellarin länsiosasta tuli esille lisää renessanssikaakeleiden paloja, useita punasaviastian paloja, 1500-luvulle ajoittuvia kivisaviastian paloja (Gaimster 1999), pullolasia, retusoitu ikkunalasin pala ja eläinten luita. Kellarin keskiosasta tuli esille punasaviastioiden paloja, kaakelin rumpin katkelma, pullolasia, kuonaa ja eläinten luita.

Maata ei enää poistettu lisää kellarin itäosasta, vaan loput löydöt talletettiin kiveystä esiin kaivettaessa. Kellarin länsiosasta löytyi vielä kiveystä esiin kaivettaessa punasaviastioiden paloja, kivisaviastian 1500-luvulle ajoittuva pala (Gaimster 1999), renessanssikaakelin rumpin katkelma (siis 1500-luvun puoliväliin ajoittuva), retusoituja ikkunalasin paloja, pullolasia, kaksi metalliveistä, tiilen paloja, kuonaa ja eläinten luita. Kellarin itäosasta löytyi kiveystä puhdistettaessa punasaviastian pala ja eläinten luita.

7. YHTEENVETO

Maata poistettiin kellareista yhteensä noin 20-40 cm. Kellareista 002 ja 004a maata poistettiin vain ensimmäisen maanpoiston yhteydessä, kellarista 002 noin 20 cm ja kellarista 004a noin 30 cm. Kellarin 005 länsiosasta maata poistettiin noin 20 cm ja itäosasta noin 30-40 cm. Kellarin 006 länsiosasta maata poistettiin noin 30-40 cm ja itäosasta noin 20 cm. Maanpoistojen jälkeen kellariin 005 tehtiin neljä noin 40 cm syvyistä koekuoppaa, joiden avulla selvitettiin maakerrosten jatkuvuutta, ja mahdollisen lattiakiveyksen olemassaoloa. Kellariin 006 tehtiin maanpoistojen jälkeen kaksi 20 cm syvyistä koekuoppaa, joista tutkittiin kellarin länsipäädyn maakerrosten jatkuvuutta ja kalliopinnan tasoa. Paljastuneet rakenteet eli lattiakiveykset ja säilyneet maakerrokset dokumentoitiin valokuvin ja piirroksin.

Kellarin 002 eli eteishuoneen maa oli sekoittunutta ja kulttuurikerrokset paikoin tuhoutuneita. Kulttuurikerrokset olivat parhaiten säilyneitä kellarin eteläseinän lähellä, jossa maa oli tummempaa, ja josta paljastui myös yhtenäinen laastikerros. Peruskallion pinta tuli esille porrashuoneeseen johtavan oviaukon alta ja paikoin muualtakin kellarissa. Kellarista löytyi sekä 1400-luvun alkuun että 1700-luvulle ajoittuvaa esineistöä.

Kellari 004a:n eli porrashuoneen puolivälissä sijaitsevan kellarihuoneen pintamaa oli kuivaa irtonaista hiekkamaata, josta löytyi vain hiirten luurankoja, pullonkorkkeja ja muuta roskaa. Pintamaan alinen kova tummempi hiekkakerros oli myös suhteellisen niukkalöytöinen. Kellarista tuli esille tasainen mukulakivistä ladottu lattiakiveys, joka dokumentoitiin piirroksin ja valokuvin. Kellarin löydöt vaikuttavat pääasiassa 1700-lukua nuoremmilta, eikä lattiakiveyksen ajoitus selvinnyt niiden perusteella.

Kellarin 005 eli itäpuolisen kellarin maa oli sekoittunutta ja kulttuurikerrokset pääosin tuhoutuneita. Pääosa kellarin löydöistä tuli esille vasta toisen maanpoiston yhteydessä kellarin itäosasta. Kellari oli viimeksi toiminut perunakellarina ja perunalaarit olivat

tuhoneet ja sekoittaneet kulttuurikerroksia. Kellarista löytyi mm. 1500-luvun loppupuoliskolle ajoittuva kukkokoristeinen tynnyrihanan sulkija ja toisaalta 1600-luvun lopulle ja 1700-luvulle ajoittuvia kivisavikeramiikan paloja. Maanpoistossa ei saatu poistettua kaikkea kulttuurimaata, vaan tummempi maa jatkui paikoin noin 20 cm maanpoiston jälkeisen maanpinnan alle. Kellarin eteläpuolelle maanpoiston jälkeen tehdyissä koekuopissa ei voinut erottaa selviä maakerroksia, mutta pohjoispuolelle tehdyn koekuopan profiilissa näkyi tumman hiekkamaan ja laastin sekaisen hiekkamaan kerroksia puhtaan pohjahiekan yläpuolella. Koekuoppien perusteella kellarissa ei ole ollut lattiakiveystä. Kellarin maa-aines oli koekuoppien pohjalle saakka kuivaa hiekkamaata, joten ehkä lattiakiveykseen ei ole edes ollut samanlaista tarvetta kuin länsipuolisessa kellarissa, jossa vesi nousi korkealle kellarin lattialle.

Kulttuurikerrokset olivat parhaiten säilyneitä kellarikompleksin länsipuolisessa huonetilassa eli kellarissa 006. Vaikka kellarista saatiin dokumentoitua selviä maakerroksia, tuli samanaikaista esineistöä esille sekä ensimmäisen että toisen maanpoiston yhteydessä. Esimerkiksi 1400-luvulle ajoittuvaa kivisavikeramiikkaa tuli esille sekä ensimmäisen että toisen maanpoiston yhteydessä. Kellarin länsiosasta tuli esille pääasiassa renessanssikaakelin paloja ja itäosasta kivisavikeramiikan paloja. Kellarin keskiosa oli suhteellisen vähälöytöinen. Kellarin löydöistä edustavimpia olivat 1500-luvulle ajoittuvat esineet, jotka kertovat kellarin alkuperäisten kulttuurikerrosten osittaisesta säilymisestä. Myös kellarin keskiosasta esille tullut lattiakiveys on mahdollisesti 1500-luvulle ajoittuva. Sen rakentamiseen on mahdollisesti ollut syynä kellarin lattialle nouseva vesi. Osa kellarin seinäkivistä, oviaukon kynnyskivi mukaanlukien, on rakennettu suoraan peruskallion päälle ja näin ollen on todennäköistä, että lattiakiveys on kellarin alkuperäisen (eli 1500-luvun) lattian tasolla, eikä tämän alta ole enää löydettävissä vanhempia kulttuurikerroksia. Vanhimmat kellarin löydöistä ajoittuvat jo 1400-luvun alkuun. Pääosa löydöistä ajoittuu 1500-luvulle ja nuorimmat ehkä 1700-luvulle. Kellarin löydöissä ei kuitenkaan ollut yhtään 1700-luvulle ajoittuvan kivisavikeramiikan palaa, joita taas löytyi muista kellareista.

Jos kellareiden tutkiminen tulevaisuudessa tulee vielä ajankohtaiseksi (nyt niiden maalattiat ovat uusien lattiarakenteiden peitossa) jäi kellareihin 002 ja 005 vielä tutkimattomia alueita. Koekuoppien perusteella oli kellarissa 005 vielä paikoin noin 20 cm maanpoiston jälkeisen tason alapuolelle jatkuvia tummemman maan kerroksia ja kellarissa 002 tutkimattomiksi jäivät ne alueet, joissa kalliopinta ei tullut esille. Koekuoppien perusteella ei kellarista 005 ole kuitenkaan enää odotettavissa lattiakiveyksen löytymistä. Kellareista 004a ja 006 tuli siis esille lattiakiveykset. Kellarin 004a kiveys kattaa koko lattian, mutta kellarissa 006 kiveys rajautuu kellarin keskiosaan. Ainakin kellarin 006 lattiakiveys on mahdollisesti saman aikainen kivilinnan rakentamisen kanssa, eikä sen alta ole enää odotettavissa varhaisempien kulttuurikerrosten löytymistä.

Turussa 2.9.1999

Kirsi Majantie

LÄHTEET:

Gaimster, David 1999. Suullinen tiedonanto 9.8.1999.

Haggrén, Georg 1994. Pikarit, ikkunat ja muut lasit. Helsingin porvarien haurasta ylellisyyttä - ja arkiesineistöä. Narinkka 1994. Helsingin kaupunginmuseo.

Härö, Merja 1991. Kartanolinnan vaiheita. Suitian kartanolinna. Restaurointisuunnitelma 1991. Museoviraston Rakennushistorian osaston raportti 4:1992.

Majantie, Kirsi 1998. Kaakelit kartanoissa vietetyn elämän kuvastajina. SKAS 4/1998.

Mattinen, Maire 1991. Esipuhe. Suitian kartanolinna. Restaurointisuunnitelma 1991. Museoviraston Rakennushistorian osaston raportti 4:1992.

Mellanen, Jaana 1991. "päiväni ovat haihtuneet kuin savu..." 1600-luvun tupakkapiiput Helsingin Vanhassakaupungissa. Narinkka 1994. Helsingin kaupunginmuseo.

Niukkanen, Marianna 1994. Renessanssi keittiössä. Vanhankaupungin keramiikka-astiat. Narinkka 1994. Helsingin kaupunginmuseo.

Niukkanen, Marianna 1998. "Al ting aer forgaengelich..." Excavations at the Medieval manor of Svidja in 1996-1997. Fennoscandia archaeologica XV (1998).

Seger, Tapio 1991. Arkeologinen koekuopitus kartanolinnan alueella. Suitian kartanolinna. Restaurointisuunnitelma 1991. Museoviraston Rakennushistorian osaston raportti 4:1992.

POISTETUT METALLIESINEET

SIUNTIO

Suitian kartanolinnan kellari

Kirsi Majantie 1998

KM 98058

Seuraavat esineet on poistettu löytöjen joukosta 29.3.2007. Kyseessä on hajonneita metalliesineitä, joita ei konservoida.

KM 98058: 53 Rautanaula, 1 kpl

KM 98058: 100 Metalliesine, veitsi? 1kpl

SIUNTIO	SUITIAN KARTANOLINNA	LÖYTÖLUETTELO KM98058:1-104	Kirsi Majantie 1998
----------------	-----------------------------	------------------------------------	----------------------------

KM98058	Kellari	Yksikkö/Krs	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino
1	K 002	A1	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipala. Palan sisäpinnalla ruskea lyijylasite, ulkopinta sileä ja nokinen.	1	42x30x6 mm	10 g
2	K 002	A1	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipala. Saviaines tiilimäisen karkea. Lasittamaton. Sisäpinnalla heikkoa rihlausta, ulkopinta nokinen ja karkea.	1	55x43x5 mm	14 g
3	K 002	A1	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipala. Saviaines tiilimäisen karkea. Lasittamaton. Sisäpinnalla heikkoja uurteita, ulkopinta karkea.	1	50x38x5 mm	12 g
4	K 002	A1	Punasavi	Astia	Punasaviastian pohjapala. Pohjan ja kyljen reuna profiloitu. Kylkiosan ulkopinnalla uurteita. Lasittamaton. Pohjan halkaisija noin 140 mm.	1	101x45x6-10 mm	96 g
5	K 002	A1	Punasavi	Astia	Punasavivadin kylkipala. Palan sisäpinnalla vihertävän ruskea lyijylasite ja vihreistä nauhoista ja aaltoradoista koostuvaa bolus-koristelua. Ulkopinta sileä ja hieman nokinen.	1	49x42x6 mm	14 g
6	K 002	A1	Kivisavi	Astia	Kivisaviastian kylkipaloja. Palojen sisäpinnat lasittamattomia. Ulkopinnoilla ruskea suolalosite, johon toisessa palassa kiinnittynyt laastia tms. Palojen molemmilla pinnoilla rihlausta. Saviaines vaalean harmaan kellertävä.	2	34x29x4 ja 21x16x4 mm	6 g
7	K 002	A1	Kivisavi	Astia	Kivisaviastian kylkipala. Palan molemmat pinnat lasittamattomia. Saviaines kellertävä. Ulkopinta sileä, sisäpinnalla uurteita.	1	61x50x8 mm	24 g
8	K 002	A1	Kivisavi	Astia	Kivisaviastian kylkipaloja. Saviaines harmahtava. Palojen sisäpinnoilla vaalean ruskea suolalosite ja rihlausta. Ulkopinnoilla beigen värinen lasite, jossa	2	73x47x6 ja 80x70x6 mm	80 g

KM98058	Kellari	Yksikkö/Krs	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino
					pieniä ruskeita pilkkuja. Palat sopivat yhteen ja ovat peräisin sylinterimäisestä astiasta.			
9	K 002	A1	Fajanssi	Astia	Fajanssiastian kylkipala. Saviaines kellertävä. Palan molemmilla pinnoilla valkoinen tinalasite.	1	31x19x7	4 g
10	K 002	A1	Savi	Laatta(?)	Lattialaatan tms. paloja. Saviaines kellertävä. Lasittamattomia. Paloista 2 kpl reunapaloja.	4	43x23x12 ja 74x52x12 mm	110 g
11	K 002	A1	Lasi	Pullo	Pullolasin paloja. Lasiaines vihreä ja siinä kuplia. Paloista 1 kpl pullon kaulaosan katkelma, 2 kpl pohjapaloja ja loput kylkipaloja. Paloista 2 kpl hieman irisoituneita.	14	60x55x3 ja 27x22x3 mm	176 g
12	K 002	A1	Valkosavi	Liitupiippu	Liitupiipun varren katkelma. Koristelematon.	1	39x8 mm savukanava 3 mm	4 g
13	K 002	A1	Luu		Eläinten luita.			114 g
14	K 004a	B1	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipala. Palan sisäpinnalla ruskea lyijylasite, ulkopinta sileä ja hieman nokinen.	1	60x55x9 mm	32 g
15	K 004a	B1	Lasi	Pullo	Pullolasin paloja. Lasimassa vihreä ja siinä kuplia. Paloista 1 kpl pohjapala ja loput kylkipaloja. Osa paloista irisoituneita.	11	116x82x3-5 ja 38x35x3 mm	264 g
16	K 004a	B1	Luu		Eläinten luita.			238 g
17	K 004a	B2	Lasi	Astia	Lasiastian kylkipala. Lasiaines vihreä ja siinä kuplia.	1	28x24x2 mm	1 g
18	K 004a	B2	Lasi	Pullo	Pullolasin kylkipala. Lasiaines ruskehtavan vihreä ja siinä kuplia.	1	50x18x3 mm	6 g

KM98058	Kellari	Yksikkö/Krs	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino
19	K 004a	B2	Luu		Eläinten luita.			220 g
20	K 005	C1	Punasavi	Astia	Punasaviastian kahvan katkelma. Palan pinnalla merkkejä ruskeasta lyijyasitteesta.	1	36x20x10-20 mm	12 g
21	K 005	C1	Lasi	Astia	Lasiastian kylkipala. Lasiaines vihreä ja siinä kuplia.	1	34x19x2 mm	2 g
22	K 005	C1	Luu		Eläinten luita.			66 g
23	K 005	C2c	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipala. Palan sisäpinnalla kulunut /syöpynyt vihertävän ruskea lyijyasite. Ulkopinnalla muutama kapea uurre.	1	44x25x4 mm	4 g
24	K 005	C2c	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipala. Palan sisäpinnalla kellertävän ruskea lyijyasite. Ulkopinta sileä ja hieman nokinen.	1	43x27x7 mm	10 g
25	K 005	C2c	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipaloja. Palojen sisäpinnoilla ruskea lyijyasite. Ulkopinnoilla rihlausta ja hieman nokea.	2	50x30x5 ja 36x27x6 mm	16 g
26	K 005	C2c	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipala. Palan sisäpinnalla vihertävän ruskea lyijyasite. Ulkopinnalla syvää rihlausta ja hieman nokea.	1	58x47x5-7 mm	20 g
27	K 005	C2c	Punasavi	Astia	Punasavivadin kylkipala. Palan sisäpinnalla ruskea /väritön lyijyasite ja valkoista ja vihreää bolus-koristelua. Ulkopinta sileä.	1	61x48x5-9 mm	24 g
28	K 005	C2c	Kivisavi	Astia	Kivisaviastian kylkipaloja. Palojen ulkopinnoilla heikko ruskehtavan täplikäs suolalosite. Sisäpinnoilla voimakasta rihlausta, mutta ei lasitetta. Saviaines harmaa. Palat peräisin korkeasta	3	83x51x4-7 ja 71x35x5 mm	86 g

KM98058	Kellari	Yksikkö/Krs	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino
					sylinterimäisestä astiasta.			
29	K 005	C2c	Kivisavi	Astia	Kivisaviastian kylkipala. Ulkopinnalla heikko ruskehtavan täplikäs suolalaste. Sisäpinnalla vaalean ruskea suolalaste tai saviliete (?) ja rihlausta. Saviaines harmaa. Kyseessä korkea sylinterimäinen astia.	1	108x52x3-5 mm	46 g
30	K 005	C2c	Kivisavi	Astia	Kivisaviastian kylkipaloja. Palojen ulkopinnoilla beigen värinen suolalaste. Sisäpinnoilla rihlausta, mutta ei lasitetta. Saviaines harmaa. Palat peräisin korkeasta sylinterimäisestä astiasta.	2	158x102x5 ja 29x29x5 mm	88 g
31	K 005	C2c	Kivisavi	Astia	Kivisaviastian kylkipala. Palan ulkopinnalla ruskea suolalaste ja uurrekoristelua. Sisäpinta lasittamaton. Saviaines kellertävä.	1	73x70x4 mm	42 g
32	K 005	C2c	Kivisavi (?)	Astia	Kivisaviastian (?) kylkipaloja. Palat sopivat yhteen. Saviaines laastin väristä. Molemmat pinnat lasittamattomia. Palat hieman nokisia.	2	72x48x6 ja 60x56x7 mm	56 g
33	K 005	C2c	Lasi	Ikkunalasi	Ikkunalasin paloja. Lasiaines vihreä. Osa paloista irisoituneita. Paloista 3 kpl retusoituja reunapaloja.	11	75x31x1,5 ja 21x17x1,5 mm	48 g
34	K 005	C2c	Lasi	Astia	Lasiastian paloja. Lasiaines väritön/vaalean vihertävä. Palat irisoituneita. Paloista 2 kpl kylkipaloja, 1 kpl reunapala ja 1 kpl kaareva pala, jonka toisessa päässä astian suun tai jalkaosan kavennus.	4	45x44x1,5 ja 30x25x1,5 mm	14 g
35	K 005	C2c	Lasi	Astia	Lasiastian pala. Palassa kaarevan taitteen katkelma. Lasimassa vaalean vihertävä ja irisoitunut.	1	29x12x1 mm	1 g
36	K 005	C2c	Lasi	Pullo	Pullolasin paloja. Lasiaines vihreä ja siinä kuplia. Paloista 2 kpl suurikokoisia pohjapaloja.	33	116x70x4 ja 37x18x2 mm	890 g

KM98058	Kellari	Yksikkö/Krs	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino
37	K 005	C2c	Punasavi	Kattotiili	Kaarevien kattotiilien reunapaloja. Palojen pinnalla hieman nokea ja laastia.	2	170x127x15, 160x67x15 mm	496 g
38	K 005	C2c	Metalli	Tynnyrihanan sulkija	Metallinen tynnyrihanan sulkija/tappi, jonka pää kukonmallinen. Pieni osa kukon pyrstöstä ja päästä katkennut pois.	1	Pituus 73 mm, putken halkaisija 13-16 mm	36 g
39	K 005	C2c	Luu		Eläinten luita.			1110 g
40	K 005	C3	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipala. Palan sisäpinnalla ruskea lyijylasite. Ulkopinta sileä.	1	65x37x8 mm	20 g
41	K 005	C3	Kivisavi	Astia	Kivisaviastian kylkipala. Palan ulkopinnalla kerman värinen suolalasilite. Sisäpinnalla rihlausta, mutta ei lasitetta. Saviaines kellertävän harmaa.	1	64x42x4 mm	18 g
42	K 005	C3	Luu		Eläinten luita.			74 g
43	K 005	C4	Luu		Eläinten luita.			150 g
44	K 006	D1a	Punasavi	Kaakeli	Reliefikuvioisten renessanssikaakelien reunapaloja. Kyseessä muotokuvakaakeli, jossa muotokuvan ympärillä kiertää kasviornamentein koristettu ympyräkehä/medaljonki. Paloissa ruskehtavan keltainen lasite. Lasitteen alla valkosaviliete. Palat sopivat yhteen. Ks. KM98058:74.	2	90x45x25 ja 78x51x24 mm	160 g
45	K 006	D1a	Punasavi	Kaakeli	Reliefikuvioisen renessanssikaakelin reunapala. Kyseessä muotokuvakaakeli, jossa muotokuvaa kiertää lehtiornamentein koristeltu ympyräkehä/medaljonki. Palassa vihreä lyijylasite, jonka alla valkosaviliete. Ks. KM98058:75. Sopii yhteen näiden kanssa.	1	63x44x17 mm	48 g
46	K 006	D1a	Punasavi	Koristetiili ?	Jonkinlainen koristetiilen tai listan katkelma. Palassa uurrekoristeita ja sen pinnalla laastia.	1	58x40x31 mm	90 g

KM98058	Kellari	Yksikkö/Krs	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino
47	K 006	D1b	Punasavi	Astia	Punasaviastian paloja. Paloista 2 kpl reunapaloja. Reunojen päälliosat tasaisia. Palat lasittamattomia. Yksi paloista hieman nokinen.	3	78x51x8-15 ja 35x23x7 mm	92 g
48	K 006	D1b	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipala. Palan sisäpinnalla ruskea lyijylasite. Ulkopinnalla hieman rihlausta.	1	70x35x14 mm	38 g
49	K 006	D1b	Punasavi	Astia	Punasaviastian reunapala. Reuna profiloitu. Lasittamaton.	1	44x34x10-11 mm	18 g
50	K 006	D1b	Lasi	Astia	Lasiastian/pullon kylkipaloja. Lasiaines vihreä ja siinä kuplia. Palat irisoituneita.	2	45x28x2 ja 41x31x2,5 mm	8 g
51	K 006	D1b	Lasi	Pullo	Lasipullon kylkipala. Lasiaines vihreä ja siinä kuplia.	1	52x33x3 mm	12 g
52	K 006	D1b	Lasi	Pullo	Paksuseinämäisen lasipullon kylkipala. Lasiaines vihreä ja siinä kuplia.	1	41x35x11 mm	26 g
53	K 006	D1b	Metalli	Rautanaula	Leveäkantainen pitkävartinen rautanaula.	1	Pituus 88 mm, varsi 7 mm kanta 22-24 mm	18 g
54	K 006	D1c	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipala. Lasittamaton. Ulkopinta karkea/syöpynt. Pala hieman nokinen.	1	61x36x4 mm	14 g
55	K 006	D1c	Punasavi	Astia	Punasaviastian pohjapala. Palan sisäpinnalla tummanruskea lyijylasite. Ulkopinta lasittamaton. Pohjan halkaisija noin 80 mm.	1	55x42x7-11 mm	22 g
56	K 006	D1c	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipala. Palan sisäpinnalla vihertävän ruskea lyijylasite. Ulkopinnalla kerman värinen läpinäkymätön (tina?) lasite. Sisäpinnalla heikkoa rihlausta, ulkopinta sileä.	1	72x66x7 mm	40 g
57	K 006	D1c	Punasavi	Astia	Punasaviastian reunapala. Reuna profiloitu. Lasittamaton. Molemmat pinnat sileitä. Pinnalla hieman laastia.	1	98x84x5-8 mm	54 g

KM98058	Kellari	Yksikkö/Krs	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino
58	K 006	D1c	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipala. Sisäpinnalla ruskea lyijylasite. Ulkopinta lasittamaton ja sileä.	1	38x35x5-7 mm	10 g
59	K 006	D1c	Kivisavi	Astia	Kivisaviastian kylkipaloja. Kyseessä pulleahko astiamuoto. Kaikissa paloissa katkelma astian mahaa kiertävästä uurrekoristeesta. Saviaines kellertävä. Palojen ulkopinnoilla väritön/beige suolalaseite. Sisäpinta lasittamaton. Paloista 2 kpl sopivat yhteen.	3	51x50x5 ja 28x20x4 mm	32 g
60	K 006	D1c	Kivisavi	Astia	Kivisaviastian kylkipala. Palan molemmat pinnat lasittamattomia. Sisäpinnalla rihlausta. Saviaines harmaa.	1	35x26x5 mm	8 g
61	K 006	D1c	Kivisavi	Astia	Kivisaviastian kahvan katkelma. Saviaines harmaa. Kahvassa ruskea suolalaseite.	1	63x38 mm halkaisija 24-27x8-17 mm	38 g
62	K 006	D1c	Kivisavi	Astia	Kivisaviastian kylkipaloja. Kaikissa paloissa samanlaista reliefikoristetta, joten ne kuuluvat todennäköisesti samaan astiaan. Reliefikuvioiden aiheina tammenterhot ja -lehdet. Palojen ulkopinnalla vihertävän ruskea laikullinen suolalaseite. Palojen sisäpinnat lasittamattomia.	4	80x29x4-7 ja 35x19x4-6 mm	58 g
63	K 006	D1c	Lasi	Pullo	Pullolasin paloja. Lasiaines vihreä ja siinä kuplia. Palat enemmän tai vähemmän irisoituneita. Paloista 3 kpl pohjapaloja.	7	76x58x8 ja 43x28x3 mm	142 g
64	K 006	D1c	Luu		Eläinten luita.			1180 g
65	K 006	D2a(KU1)	Punasavi	Astia	Punasaviastian paloja. Paloista 4 kpl sopivat yhteen. Paloista 3 kpl astian pohjapaloja ja 3 kpl kylkipaloja. Paljen molemmilla pinnoilla väritön/ruskea lyilylasite.	6	56x25x6-12 ja 22x18x7 mm	54 g

KM98058	Kellari	Yksikkö/Krs	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino
66	K 006	D2a	Punasavi	Astia	Punasavivadin reunapala. Peuna profiloitu. Palan sisäpinnalla ruskea lyijylasite ja keltaista nauhoista koostuvaa bolus-koristelua.	1	70x18x5-12 mm	18 g
67	K 006	D2a	Punasavi	Astia	Punasavivadin reunapala. Reuna profiloitu. Lähellä reunaa kiinnitysreikä. Lasittamaton. Pinnalla laastia/savilietettä(?).	1	125x31x10 mm	52 g
68	K 006	D2a	Punasavi	Astia	Punasaviastian paloja. Paloista 1 kpl profiloitu reunapala, loput kylkipaloja. palojen pinnalla hieman laastia. Lasittamattomia. Pinnat sileitä muutamaa uraa lukuunottamatta.	4	94x70x6-10, 50x31x5-8 mm	130 g
69	K 006	D2a	Punasavi	Astia	Punasaviastian pohjapala. Palan sisäpinnalla ruskea syöpynyt lyijylasite, johon tarttunut myös laastia ja hiekkaa. Kyseessä laakea astia.	1	77x54x7-16 mm	58 g
70	K 006	D2a	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipaloja. Palat sopivat yhteen. Palojen molemmilla pinnoilla ruskehtavan keltainen lyijylasite. Saviaines kellertävä.	2	40x20x5 ja 26x28x5 mm	10 g
71	K 006	D2a	Kivisavi	Astia	Kivisaviastian kylkipala. Palan ulkopinnalla harmahtava suolalaste. Saviaines vaalean ruskehtava.	1	36x22x3-5 mm	4 g
72	K 006	D2a	Kivisavi	Astia	Kivisaviastian pohjapala. Ulkopinnalla eli pohjassa rihausta ja harmaan ja ruskean kirjava suolalaste. Saviaines ruskehtava. pohjan halkaisija noin 110mm.	1	89x27x3-7 mm	20 g
73	K 006	D2a	Punasavi	Kaakeli	Kaakelin rumpin eli takaosan kiinnityslistan katkelma. Listan päälliosa ja ulkopinta lohjennut pois. Ei merkkejä lasitteesta.	1	55x40x3-8 mm	18 g
74	K 006	D2a	Punasavi	Kaakeli	Reliefikuvioisten renessanssikaakelien paloja. Kyseessä muotokuvakaakeli, jossa muotokuvan ympärillä kiertää kasviornamentiikalla koristeltu	5	94x55x18 ja 57x43x22 mm	306 g

KM98058	Kellari	Yksikkö/Krs	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino
					ympyräkehä/medaljonki. Paloissa ruskehtavan keltainen lasite. Lasitteen alla valkosaviliete. Paloista 3 kpl reunapaloja ja 2 kpl kaakelin keskiosan paloja. Jälkimmäisistä erottuu reliefikuviona miehen profiilista kuvattu pää ja teksti. Ks. KM98058:44. Kaikki palat mahdollisesti samasta kaakelistä.			
75	K 006	D2a	Punasavi	Kaakeli	Reliefikuvioisten rennessanssikaakeleiden paloja. Kyseessä muotokuvakaakeli, jossa muotokuvan ympärillä kiertää kasviornamentiikalla koristeltu ympyräkehä/medaljonki. Paloissa vihreä lasite. Lasitteen alla valkosaviliete. Paloista 4 kpl reunapaloja ja loput keskiosan paloja. Jälkimmäisissä erottuu puolittain profiilista kuvattu nainen. Ks. KM98058:45. Kaikki palat sopivat yhteen.	7	137x75x7-14 ja 52x26x10-15 mm	436 g
76	K 006	D2a	Lasi	Ikkunalasi	Ikkunalasin paloja. Lasiaines vihreä ja palat irisoituneita. Yhdessä paloista retusoitu reuna.	5	47x25x2,5 ja 28x20x2 mm	18 g
77	K 006	D2a	Lasi	Pullo	Pullolasina paloja. Lasiaines vihreä ja siinä kuplia. Osa paloista irisoituneita. Paloista 3 kpl pohjapaloja ja 1 kpl pullon suuosa.	14	110x38x3-8 ja 30x26x3 mm	340 g
78	K 006	D2a(KU1)	Luu		Eläinten luita.			6 g
79	K 006	D2a	Luu		Eläinten luita.			1205 g
80	K 006	D2b	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipaloja. Lasittamattomia. Pinnalla hieman laastia. Molemmissa paloissa ulkopinnalla kohovyö.	2	58x48x6-8 ja 44x19x8 mm	26 g
81	K 006	D2b	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipala. Molemmat pinnat lasittamattomia. Sisäpinnalla rihlausta. Ulkopinta kulunut/syöpynyt.	1	41x38x4 mm	8 g

KM98058	Kellari	Yksikkö/Krs	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino
82	K 006	D2b	Punasavi	Kaakeli	Kaakelin rumpin eli takaosan kiinnityslistan katkelma. Palan ulkopinnalla leveää rihlausta. Ei merkkejä lasitteesta.	1	45x26x9 mm	12 g
83	K 006	D2b	Lasi	Pullo	Pullolasin paloja. Paloista 2 kpl pullon suosan katkelmia, 2 kpl kylkipaloja. Lasiaines vihreä. Palat irisoituneita.	4	67x30x3-7 ja 18x15x3 mm	28 g
84	K 006	D2b	Metalli	Rautanaula	Leveäkantainen isokokoinen rautanaula.	1	Pituus 68 mm Kanta 26 mm	46 g
85	K 006	D2b	Kuona		Turkoosin väristä kuonaa.			14 g
86	K 006	D2b	Luu		Eläinten luita.			595 g
87	K 006	D3a kiveyksen väleistä	Punasavi	Astia	Kolmijalkapadan paloja. Toinen paloista kylkipala, jonka sisäpinnalla ruskea lyijylasite ja ulkopinnalla rihlausta. Toinen paloista jalallinen pohjapala, jossa sisäpinnalla ruskea lyijylasite. Molemmat palat hieman nokisia.	2	72x60x8 mm 70x63x8 ja jalkaosa 50x23x44 mm	178 mm
88	K 006	D3a	Punasavi	Astia	Punasavivadin pala. Palan sisäpinnalla ruskea/väritön lyijylasite ja valkoista ja vihreää nauha- ja aaltomaista bolus-koristelua.	1	46x28x6 mm	8 g
89	K 006	D3a	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipala. Lasittamaton. Molemmat pinnat sileitä.	1	34x28x5 mm	6 g
90	K 006	D3a	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipala. Palan sisäpinta sileä. ulkopinnalla syvää rihlausta. Lasittamaton.	1	27x22x6-8 mm	4 g
91	K 006	D3a	Kivisavi	Astia	Kivisaviastian kylkipala. Saviaines kellertävä. Palan sisäpinta lasittamaton. Ulkopinnalla kellertävä/väritön suolalasite.	1	23x21x4 mm	4 g

KM98058	Kellari	Yksikkö/Krs	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino
92	K 006	D3a	Punasavi	Kaakeli	Kaakelin rumpin eli takaosan kiinnityslistan katkelma. Sisäpintasileä, ulkopinnalla rihlausta. Listan päälliosa pyöreä. Listan poikkileikkaus I-mallinen. Ei merkkejä lasitteesta.	1	71x32x9 mm	20 g
93	K 006	D3a	Lasi	Ikkunalasi	Ikkunalasin pala. Lasimassa lähes väritön ja röpöllinen.	1	35x34x1 mm	2 g
94	K 006	D3a	Lasi	Ikkunalasi	Ikkunalasin reunapala. Reuna retusoitu. Lasiaines vihreä ja hieman irisoitunut.	1	35x21x2 mm	2 g
95	K 006	D3a(KU)	Lasi	Ikkunalasi	Ikkunalasin paloja. Lasiaines vihreä. palat vahvasti irisoituneita.	6	72x52x3 ja 27x19x3 mm	36 g
96	K 006	D3a	Lasi	Pullo	Lasipullon kylkipaloja. Lasiaines vihreä ja siinä hieman kuplia. Palat vahvasti irisoituneita.	4	59x30x2-4 ja 53x29x2-4 mm	36 g
97	K 006	D3a(KU)	Lasi	Astia	Lasiastian kylkipaloja. Lasiaines vaalean vihreä. Palat irisoituneita.	7	101x52x3 ja 23x21x3 mm	82 g
98	K 006	D3a(KU)	Punasavi	Tiili	Muodottomia tiilen paloja.	2		92 g
99	K 006	D3a	Metalli	Veitsi ?	Metalliveitsi tms. teräväkärkinen metalliesine.	1	155x11-16 mm	80 g
100	K 006	D3a	Metalli	Veitsi ?	Metalliveitsi tms. teräväkärkinen metalliesine.	1	183x6-17 mm	78 g
101	K 006	D3a	Luu		Elänten luita.			360 g
102	K 006	D3a	Kuona		Turkoosin väristä kuonaa.	1		174 g
103	K 006	D3c	Punasavi	Astia	Punasaviastian kylkipala. Palan ulkopinta sileä. Sisäpinnalla vihertävä lyijylasite ja vihreää kuviointia.	1	30x26x6 mm	4 g
104	K 006	D3c	Luu		Elänten luita.			350 g

SIUNTIO, SUIITIAN KARTANOLINNA

kellari

Kirsi Majantie 1998

KUALUETTELO

MV-KUVATFILMI 1. (arkistointi numero: 123431-55)

	<u>Aihe</u>	<u>Suunta</u>	<u>Pvm</u>
Kuva 0. <i>123431</i>	Kellari 004 Lattiakiveystä esiin kaivettaessa	etelästä pohjoiseen	9.6.1998
Kuva 1. <i>123432</i>	Kellari 004 Lattiakiveystä esiin kaivettaessa	etelästä pohjoiseen	9.6.1998
Kuva 2. <i>123433</i>	Kellari 006 Koekuoppa 1.	lännestä itään	15.6.1998
Kuva 3. <i>123434</i>	Kellari 006 Koekuoppa 1.	lännestä itään	15.6.1998
Kuva 4. <i>123435</i>	Kellari 006 Koekuoppa 1.	lännestä itään	15.6.1998
Kuva 5. <i>123436</i>	Kellari 006 Koekuoppa 2.	idästä länteen	15.6.1998
Kuva 6. <i>123437</i>	Kellari 006 Koekuoppa 2.	idästä länteen	15.6.1998
Kuva 7. <i>123438</i>	Kellari 006 Koekuoppa 3.	idästä länteen	15.6.1998
Kuva 8. <i>123439</i>	Kellari 006 Koekuoppa 2.	idästä länteen	15.6.1998
Kuva 9. <i>123440</i>	Kellari 006 Koekuoppa 4.	idästä länteen	15.6.1998
Kuva 10. <i>123441</i>	Kellari 006 Koekuoppa 4.	idästä länteen	15.6.1998

Kuva 11. <i>123442</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	idästä länteen	26.6.1998
Kuva 12. <i>123443</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	idästä länteen	26.6.1998
Kuva 13. <i>123444</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	idästä länteen	26.6.1998
Kuva 14. <i>123445</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	lännestä itään	26.6.1998
Kuva 15. <i>123446</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	lännestä itään	26.6.1998
Kuva 16. <i>123447</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	lännestä itään	26.6.1998
Kuva 17. <i>123448</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna, yksityiskohta	idästä länteen	26.6.1998
Kuva 18. <i>128449</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna, yksityiskohta	idästä länteen	26.6.1998
Kuva 19. <i>123450</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna, yksityiskohta	idästä länteen	26.6.1998
Kuva 20. <i>123451</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna, yksityiskohta	idästä länteen	26.6.1998
Kuva 21. <i>123452</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	idästä länteen	26.6.1998
Kuva 22. <i>123453</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	idästä länteen	26.6.1998

Kuva 23. <i>123454</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	lännestä itään	26.6.1998
Kuva 24. <i>123455</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	lännestä itään	26.6.1998

FILMI 2. (arkistointi numerot 123456-74)

	<u>Aihe</u>	<u>Suunta</u>	<u>Pvm</u>
Kuva 0. <i>123456</i>	Kellari 004 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	pohjoisesta etelään	3.7.1998
Kuva 1. <i>123457</i>	Kellari 004 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	pohjoisesta etelään	3.7.1998
Kuva 2. <i>123458</i>	Kellari 004 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	etelästä pohjoiseen	3.7.1998
Kuva 3. <i>123459</i>	Kellari 004 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	etelästä pohjoiseen	3.7.1998
Kuva 4. <i>123460</i>	Kellari 004 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna, pohjoisseinän syvennys/kuilu	etelästä pohjoiseen	3.7.1998
Kuva 5. <i>123461</i>	Kellari 004 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	pohjoisesta etelään	3.7.1998
Kuva 6. <i>123462</i>	Kellari 002 Maanpoiston jälkeen	pohjoisesta etelään	3.7.1998
Kuva 7. <i>123463</i>	Kellari 002 Maanpoiston jälkeen	etelästä pohjoiseen	3.7.1998
Kuva 8. <i>123464</i>	Kellari 005 Maanpoiston jälkeen	lännestä itään	3.7.1998

Kuva 9. <i>123465</i>	Kellari 005 Maanpoiston jälkeen	lännestä itään	3.7.1998
Kuva 10. <i>123466</i>	Kellari 005 Maanpoiston jälkeen	idästä länteen	3.7.1998
Kuva 11. <i>123467</i>	Kellari 005 Koekuoppa 7.	lännestä itään	3.7.1998
Kuva 12. <i>123468</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	idästä länteen	3.7.1998
Kuva 13. <i>123469</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	lännestä itään	3.7.1998
Kuva 14. <i>123470</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	lännestä itään	3.7.1998
Kuva 15. <i>123471</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	lännestä itään	3.7.1998
Kuva 16. <i>123472</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna	lännestä itään	3.7.1998
Kuva 17. <i>123473</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna, yksityiskohta	idästä länteen	3.7.1998
Kuva 18. <i>123474</i>	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiin kaivettuna, yksityiskohta	idästä länteen	3.7.1998

SIUNTIO, SUIITIAN KARTANOLINNA**Kirsi Majantie 1998****KUVALUETTELO****PAPERIVÄRIKUVAT****FILMI 1. (arkistointi numerot 123475-80)**

	<u>Aihe</u>	<u>Suunta</u>	<u>Pvm</u>
Kuva 1. 123475	Yleiskuva, maanpoistoa varten asennettu liukuhihna alhaalta kellarista ylös maan pinnalle.	etelästä pohjoiseen	15.6.1998
Kuva 2. 123476	Yleiskuva, maanpoistoa kellareista asianmukaiset varusteet päällä.		15.6.1998
Kuva 3. 123477	Yleiskuva, maanpoistoa kellareista asianmukaiset varusteet päällä.		15.6.1998
Kuva 4. 123478	Yleiskuva, maanpoistoa kellareista asianmukaiset varusteet päällä.		15.6.1998
Kuva 5. 123479	Yleiskuva, maanpoistoa ja sen nostoa liukuhihnan avulla ylös kellarista..		15.6.1998
Kuva 14. 123480	Kaivausten valvoja/johtaja varusteineen		15.6.1998

SIUNTIO, SUIITIAN KARTANOLINNA

KELLARIKAIV.

Kirsi Majantie 1998

KUALUETTELO

VÄRIDIAATFILMI 1. (arkistointi numero: 42020-31)

	<u>Aihe</u>	<u>Suunta</u>	<u>Pvm</u>
2/6 42020	Kuva 1. Kellari 004 Osa lattiakiveystä esiinkaivettuna	etelästä pohjoiseen	9.6.1998
42021	Kuva 2. Kellari 006 Koekuoppa 1.	lännestä itään	15.6.1998
42022	Kuva 3. Kellari 006 Koekuoppa 1.	lännestä itään	15.6.1998
42023	Kuva 4. Kellari 006 Koekuoppa 2.	idästä länteen	15.6.1998
42024	Kuva 5. Kellari 006 Koekuoppa 2.	idästä länteen	15.6.1998
42025	Kuva 6. Kellari 006 Koekuoppa 3.	idästä länteen	15.6.1998
42026	Kuva 7. Kellari 006 Koekuoppa 3.	idästä länteen	15.6.1998
42027	Kuva 8. Kellari 006 Koekuoppa 4.	idästä länteen	15.6.1998
42028	Kuva 9. Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiinkaivettuna	idästä länteen	15.6.1998
42029	Kuva 13. Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiinkaivettuna	lännestä itään	15.6.1998

Kuva 18. 42030	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiinikaivettuna	länneä itään	15.6.1998
Kuva 19. 42031	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen kiveys esiinikaivettuna, yksityiskohta	idästä länteen	15.6.1998

FILMI 2. (arkistointinnumero 42032-49)

	<u>Aihe</u>	<u>Suunta</u>	<u>Pvm</u>
Kuva 3. R/0 42032	Kellari 004 Maanpoiston jälkeen kiveys esiinikaivettuna	pohjoisesta etelään	3.7.1998
Kuva 4. 42033	Kellari 004 Maanpoiston jälkeen kiveys esiinikaivettuna	pohjoisesta etelään	3.7.1998
Kuva 5. 42034	Kellari 004 Maanpoiston jälkeen kiveys esiinikaivettuna	etelästä pohjoiseen	3.7.1998
Kuva 6. 42035	Kellari 004 Maanpoiston jälkeen kiveys esiinikaivettuna	etelästä pohjoiseen	3.7.1998
Kuva 8. 42036	Kellari 004 Maanpoiston jälkeen kiveys esiinikaivettuna, pohjoisseinän syvennys/kuilu	etelästä pohjoiseen	3.7.1998
Kuva 9. 42037	Kellari 005 Maanpoiston jälkeen	länneä itään	3.7.1998
Kuva 10. 42038	Kellari 005 Maanpoiston jälkeen	länneä itään	3.7.1998
Kuva 11. 42039	Kellari 005 Maanpoiston jälkeen	idästä länteen	3.7.1998

Kuva 12. 42040	Kellari 005 Maanpoiston jälkeen	idästä länteen	3.7.1998
Kuva 13. 42041	Kellari 005 Kuoppa 7.	lännestä itään	3.7.1998
Kuva 14. 42042	Kellari 002 Maanpoiston jälkeen	pohjoisesta etelään	3.7.1998
Kuva 15. 42043	Kellari 002 Maanpoiston jälkeen	etelästä pohjoiseen	3.7.1998
Kuva 16. 42044	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen, kiveys esiinkaivettuna	idästä länteen	3.7.1998
Kuva 17. 42045	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen, kiveys esiinkaivettuna	idästä länteen	3.7.1998
Kuva 18. 42046	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen, kiveys esiinkaivettuna	idästä länteen	3.7.1998
Kuva 19. 42047	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen, kiveys esiinkaivettuna	idästä länteen	3.7.1998
Kuva 20. 42048	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen, kiveys esiinkaivettuna	lännestä itään	3.7.1998
Kuva 21. 42049	Kellari 006 Maanpoiston jälkeen, kiveys esiinkaivettuna	lännestä itään	3.7.1998

SIUNTIO, SUIITIAN KARTANOLINNA**Kirsi Majantie 1998****MAANÄYTELUETTELO**Maanäyte 1.

Paikka: Kellari 006, Koekuoppa 1.

Korkeus lähtötasosta: n. -15 cm lähtötasosta

Maan laatu: tumma maa

Maanäyte 2.

Paikka: Kellari 006, Koekuoppa 1.

Korkeus lähtötasosta: n. -30...-35 cm lähtötasosta (lattiakivien välistä)

Maan laatu: tumma maa, samasta paikasta muutama luu.

Maanäyte 3.

Paikka: Kellari 006, Koekuoppa 3.

Korkeus lähtötasosta: n. -35 cm lähtötasosta, vastaan tulleen kalliopinnan päältä,

Maan laatu: tumma maa, puuta samasta paikasta.

Maanäyte 4.

Paikka: Kellari 006, Koekuoppa 3.

Korkeus lähtötasosta: n. -30 cm lähtötasosta,

Maan laatu: hiekka

Maanäyte 5.

Paikka: Kellari 006, Koekuoppa 3.

Korkeus lähtötasosta: n. -25 cm lähtötasosta

Maan laatu: tumma maa

Maanäyte 6.

Paikka: Kellari 006, Koekuoppa 3.

Korkeus lähtötasosta: n. -20 cm lähtötasosta

Maan laatu: laasti

Maanäyte 7.

Paikka: Kellari 006, Koekuoppa 3.

Korkeus lähtötasosta: n. -10...-15 cm lähtötasosta

Maan laatu: tumma maa

Maanäyte 8.

Paikka: Kellari 006, Koekuopan 6. läheltä

Korkeus lähtötasosta: -30 cm lähtötasosta

Maan laatu: tumma maa

Maanäyte 9.

Paikka: Kellari 006, Kellarin länsipääty, luoteiskulma, läheltä länsiseinän vierustaa, ensimmäisen maanpoiston jälkeen

Korkeus lähtötasosta: n. - 20 cm lähtötasosta (renessanssikaakelit samalta alueelta)

Maanäyte 10.

Paikka: Kellari 006, Kellarin itäpääty, kaakkoiskulma, ensimmäisen maanpoiston jälkeen, laastikerroksen alta

Korkeus lähtötasosta: n. -20...-25 cm lähtötasosta,

Maan laatu: tumma maa.

Maanäyte 11.

Paikka: Kellari 006, Kellarin itäpääty, kaakkoiskulma, ensimmäisen maanpoiston yhteydessä, laastikerroksen päältä

Korkeus lähtötasosta: n. - 10...-15 cm lähtötasosta,

Maan laatu: tumma maa

Maanäyte 12.

Paikka: Kellari 002, kellarin eteläseinän vierestä,

Korkeus lähtötasosta: n. -10 cm lähtötasosta,

Maan laatu: laastikerroksen päältä.

Maanäyte 13.

Paikka: Kellari 005, Kellarin keskikohta, läheltä pohjoisseinää, toisen maanpoiston jälkeen

Korkeus lähtötasosta: n. -30...-40 cm lähtötasosta,

Maan laatu: tumma maa

Maanäyte 14.

Paikka: Kellari 006, Paljastuneen lattiakiveyksen puhdistuksen yhteydessä, kivien välistä,

Maan laatu: tumma maa

Maanäyte 15.

Paikka: Kellari 005, Kellarin itäseinän vierestä

Korkeus lähtötasosta: n. -40...-50 cm lähtötasosta

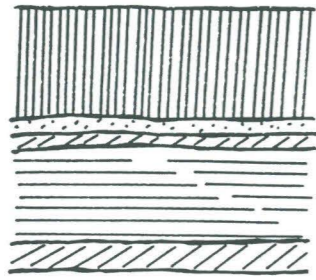
Maan laatu: tumma maa

Maanäyte 16.

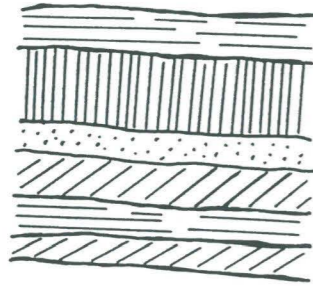
Paikka. Kellari 004a, Paljastuneen kiveyksen päältä

SIUNTIO, SUIITIAN KARTANOLINNA**Kirsi Majantie 1998****KARTTALUETTELO**

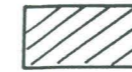
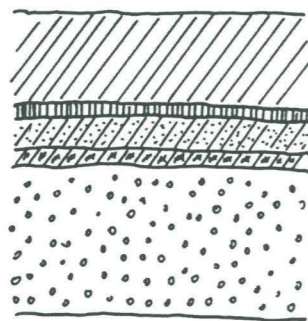
	Aihe	Mittakaava	Pvm
Kartta 1.	Kellari 006		
	- ennen maanpoistoa, koekuoppien 1-6 sijainti	1:50	15.6.1998
	- koekuoppien 2 ja 3 profiilit	1:10	15.6.1998
Kartta 2.	Kellari 005		
	- maanpoiston jälkeen, koekuoppien sijainnit, maalajit	1:50	1.7.1998
	- koekuopan 7 profiili	1:10	1.7.1998
Kartta 3.	Kellari 006 lattiakiveys	1:20	1.7.1998
Kartta 4.	Kellari 004a lattiakiveys	1:20	3.7.1998

KELLARI 006
KOEKUOPPA 3 PROFIIILI

KELLARI 005
KOEKUOPPA 7 PROFIIILI

TUMMA HIEKKAMAÄ

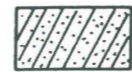
TUMMA SAVINEN HIEKKAMAÄ

VAALEA HIEKKAMAÄ

HARMAA SAVINEN HIEKKAMAÄ

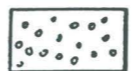
TUMMA LAASTIN SEKAINEN HIEKKAMAÄ

TUMMA NOEN SEKAINEN HIEKKAMAÄ

LAASTI

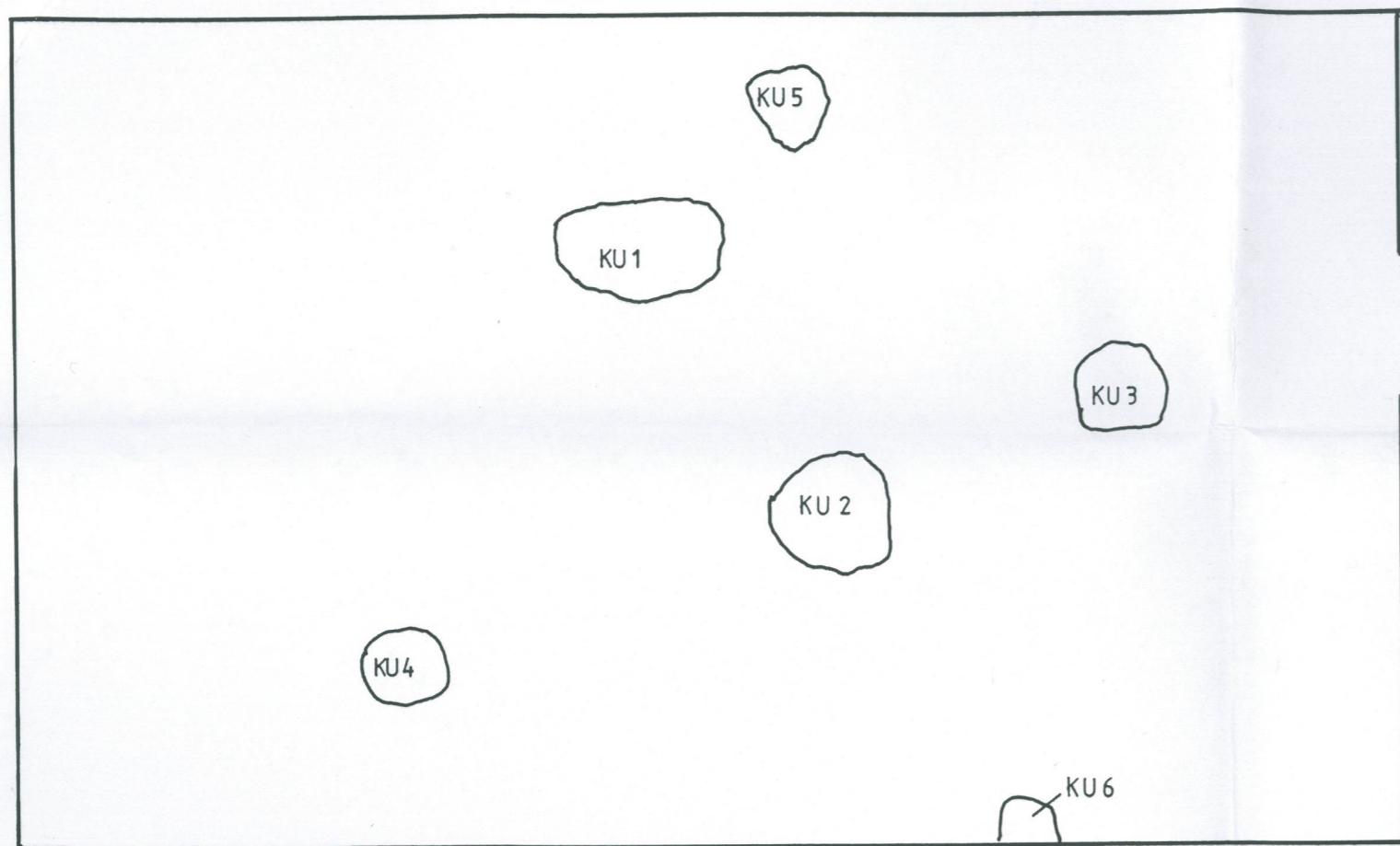
ISORAKEINEN KARKEA PUNERTAVA HIEKKAMAÄ

MITTAKAAVA 1:10

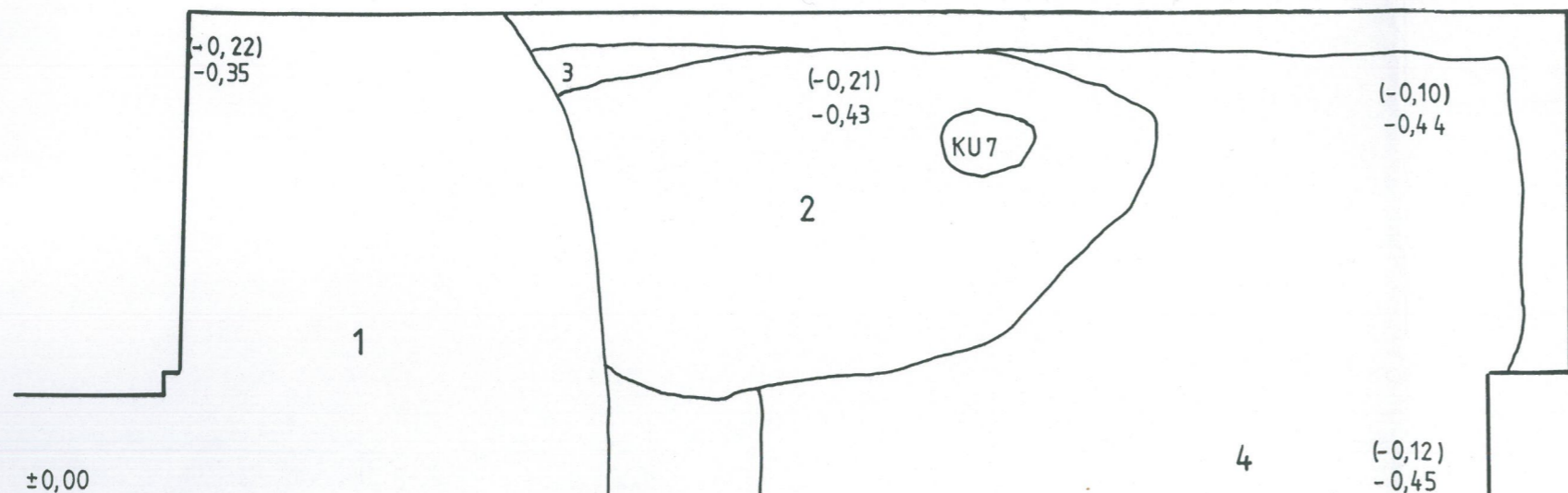

SIUNTIO SUITIAN KARTANOLINNA K. MAJANTIE 1998	KELLARI 006 KOEKUOPPIEN 2 JA 3 PROFIIILIT KELLARI 005 KOEKUOPAN 7 PROFIIILI MK 1:10
MITTAUSDOKUMENTOINTI K. MAJANTIE 15.6.1998, 1.7.1998	MUSEOVIRASTON RAKENNUSHISTORIAN OSASTO
RITARIHUONE 00170 HKI D 09-1.0501	7553.41 KARTTA 1,2

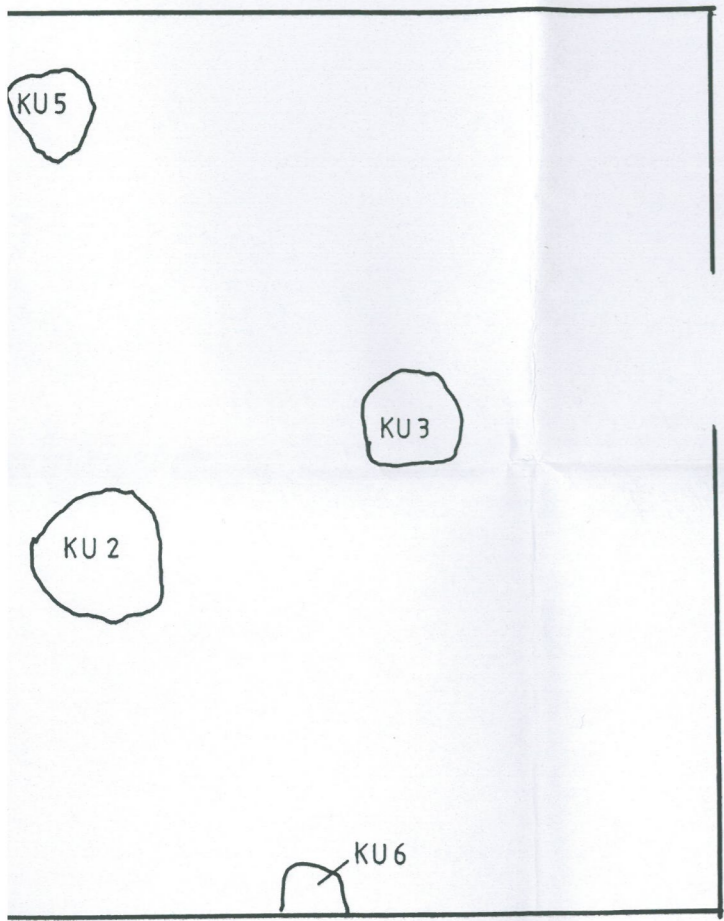
KELLARI 006 (ENNEN MAANPOISTOA, KOEKUOPAT)

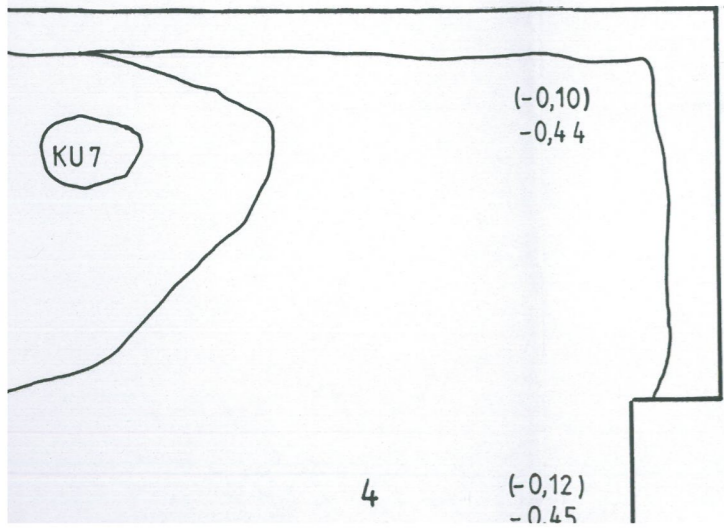
KELLARI 005 (MAANPOISTON JÄLKEEN, KOEKUOPAT, MAALAJIT)

- 1= NYRKINKOKOISTEN JA PIENIEMPIEN KIVIEN SEKAISTA KARKEAA HIEKKAMAATA
 - 2= HIENORAKEISTA TUMMAA HIEKKAMAATA
 - 3= KARKEAA PIENIEN KIVIEN SEKAISTA HIEKKAMAATA
 - 4= HIENORAKEISTA VAALEAA HIEKKAMAATA
 - 5= SYVEMMÄLLE KAIVETTU ALUE, PUNARUSKEAA HIEKKAMAATA PAIKOIN TUMMAA HIEKKAMAATA
- () ENNEN MAANPOISTOA

AT, MAALAJIT)

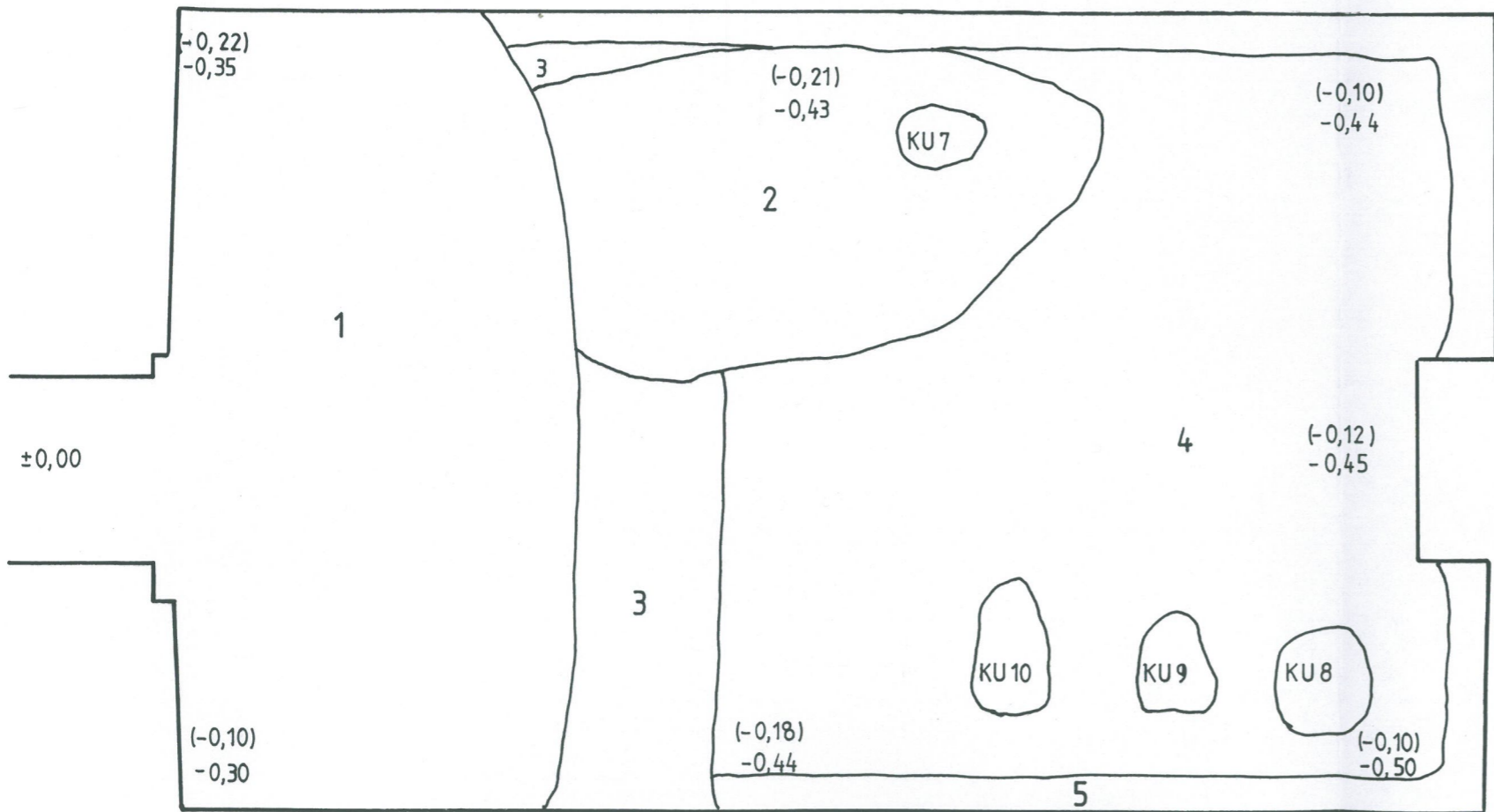
- 1= NYRKINKOKOISTEN JA PIENIEMPIEN KIVIEN SEKAISTA KARKEAA HIEKKAMAATA
- 2= HIENORAKEISTA TUMMAA HIEKKAMAATA
- 3= KARKEAA PIENIEN KIVIEN SEKAISTA HIEKKAMAATA
- 4= HIENORAKEISTA VAALEAA HIEKKAMAATA
- 5= SYVEMMALLE KAIVETTU ALUE, PUNARUSKEAA HIEKKAMAATA PAIKOIN TUMMAA HIEKKAMAATA

() ENNEN MAANPOISTOA

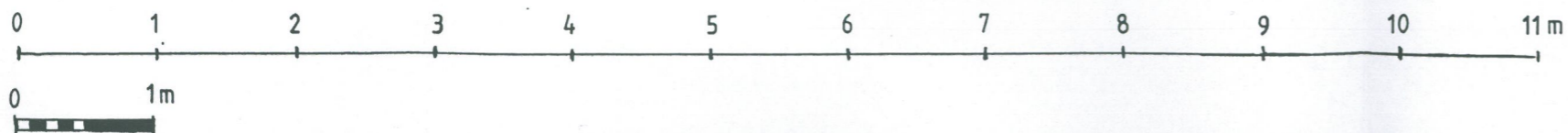
KELLARI 005 (MAANPOISTON JÄLKEEN, KOEKUOPAT, MAALAJIT)

- 1= NYRKINKOKOISTEN JA PIENEMPIEN KIVIEN SEKAISTA KARKEAA HIEKKAMAATA
- 2= HIENORAKEISTA TUMMAA HIEKKAMAATA
- 3= KARKEAA PIENIEN KIVIEN SEKAISTA HIEKKAMAATA
- 4= HIENORAKEISTA VAALEAA HIEKKAMAATA
- 5= SYVEMMÄLLE KAIVETTU ALUE, PUNARUSKEAA HIEKKAMAATA PAIKOIN TUMMAA HIEKKAMAATA

() ENNEN MAANPOISTOA

MITTAKAAVA 1:50

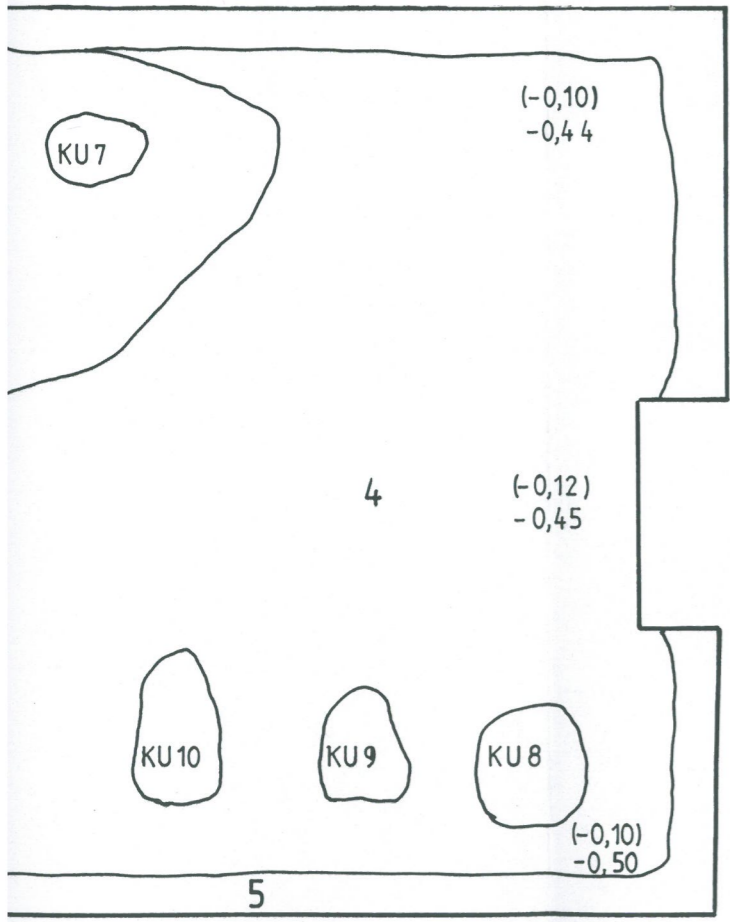

SIUN
SUITI
K. MAJ
MITTAUS
K. MAJANT

KU 2

KU 6

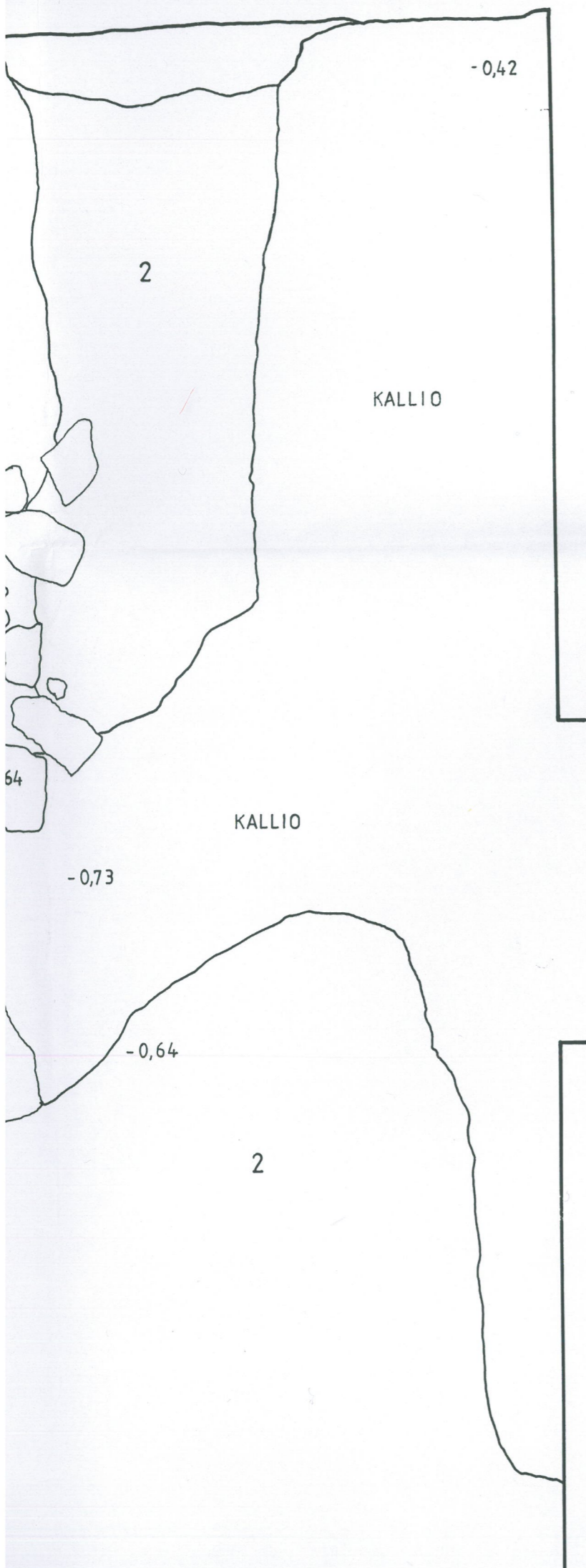
OPAT, MAALAJIT)

- 1= NYRKINKOKOISTEN JA PIENEMPIEN KIVIEN SEKAISTA KARKEAA HIEKKAMAATA
 - 2= HIENORAKEISTA TUMMAA HIEKKAMAATA
 - 3= KARKEAA PIENIEN KIVIEN SEKAISTA HIEKKAMAATA
 - 4= HIENORAKEISTA VAALEAA HIEKKAMAATA
 - 5= SYVEMMALLE KAIVETTU ALUE, PUNARUSKEAA HIEKKAMAATA PAIKOIN TUMMAA HIEKKAMAATA
- () ENNEN MAANPOISTOA

SIUNTIO SUITIAN KARTANOLINNA K. MAJANTIE 1998		KELLARI 006 (ENNEN MAAN- POISTOA, KOEKUOPAT) KELLARI 005 (MAANPOISTON JÄLKEEN, KOEKUOPAT, MAALAJIT) MK 1:50	
MITTAUSDOKUMENTOINTI K. MAJANTIE 15.6.1998, 1.7.1998		MUSEOVIRASTON RAKENNUSHISTORIAN OSASTO	
		RITARIHUONE 00170 HKI P. 09-40501	755.3.42 KARTTA 1, 2

1 = HIENO SAVI, SILTTI

2 = TUMMA KOSTEA HIEKKAMAA, JONKA SEASSA
PIENIÄ KIVIÄ

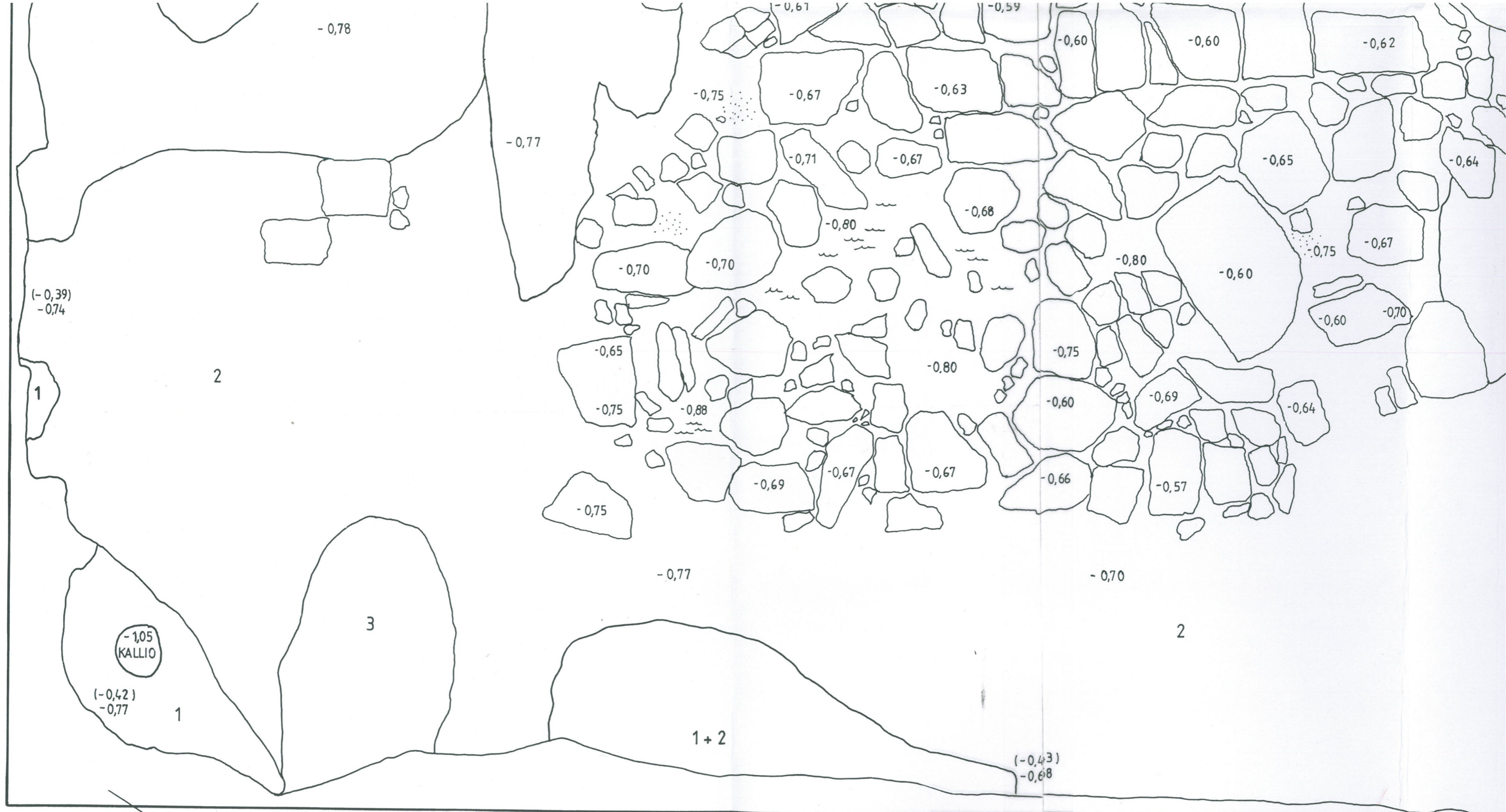
3 = ERITTÄIN TUMMA KOSTEA HIEKKAMAA, JONKA
SEASSA TIILEN PALOJA JA PIENIÄ KIVIÄ

4 = RUSKEA KUIVA JA KARKEA HIEKKAMAA, JONKA
SEASSA PIENIÄ KIVIÄ

 LAASTIA

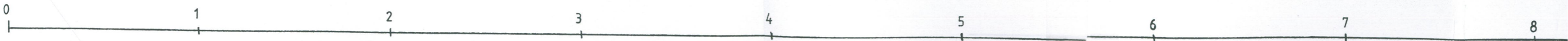
 VETTÄ

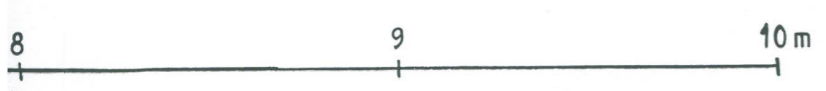
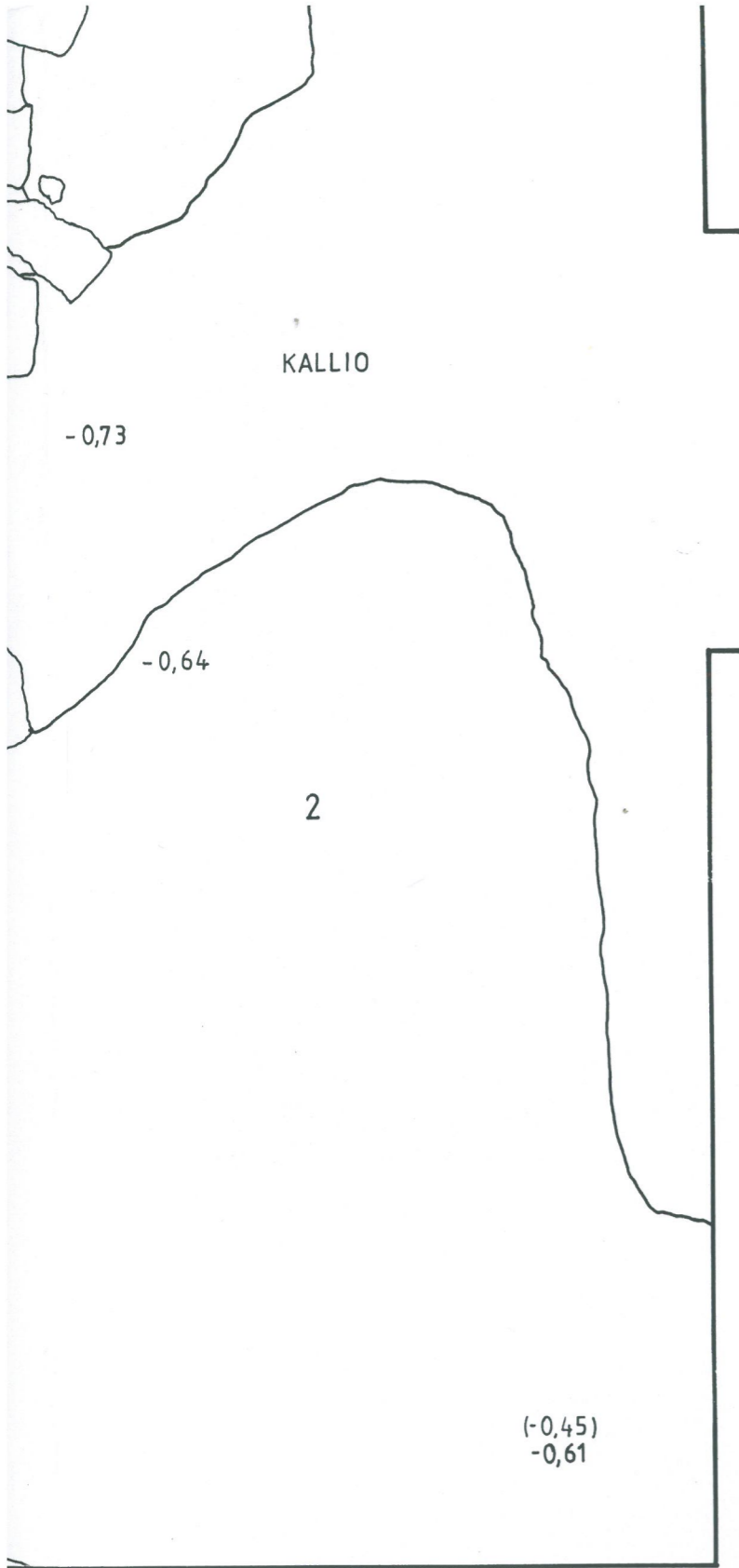

SEINÄLINJAN KIVIÄ JA
KAIVAMATONTA MAATA

MITTAKAAVA 1:20

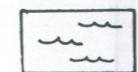
1 = HIENO SAVI, SILTTI

2 = TUMMA KOSTEA HIEKKAMAA, JONKA SEASSA PIENIÄ KIVIÄ

3 = ERITTÄIN TUMMA KOSTEA HIEKKAMAA, JONKA SEASSA TIILEN PALOJA JA PIENIÄ KIVIÄ

4 = RUSKEA KUIVA JA KARKEA HIEKKAMAA, JONKA SEASSA PIENIÄ KIVIÄ

 LAASTIA

 VETTÄ

() ENNEN MAANPOISTOA

SIUNTIO SUITIAN KARTANOLINNA K.MAJANTIE 1998	K L M
MITTAUSDOKUMENTOINTI	M
K.MAJANTIE 1.7.1998	R 00 P.

1 = HIENO SAVI, SILTTI

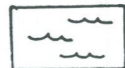
2 = TUMMA KOSTEA HIEKKAMAA, JONKA SEASSA PIENIÄ KIVIÄ

3 = ERITTÄIN TUMMA KOSTEA HIEKKAMAA, JONKA SEASSA TIILEN PALOJA JA PIENIÄ KIVIÄ

4 = RUSKEA KUIVA JA KARKEA HIEKKAMAA, JONKA SEASSA PIENIÄ KIVIÄ

LAASTIA

VETTÄ

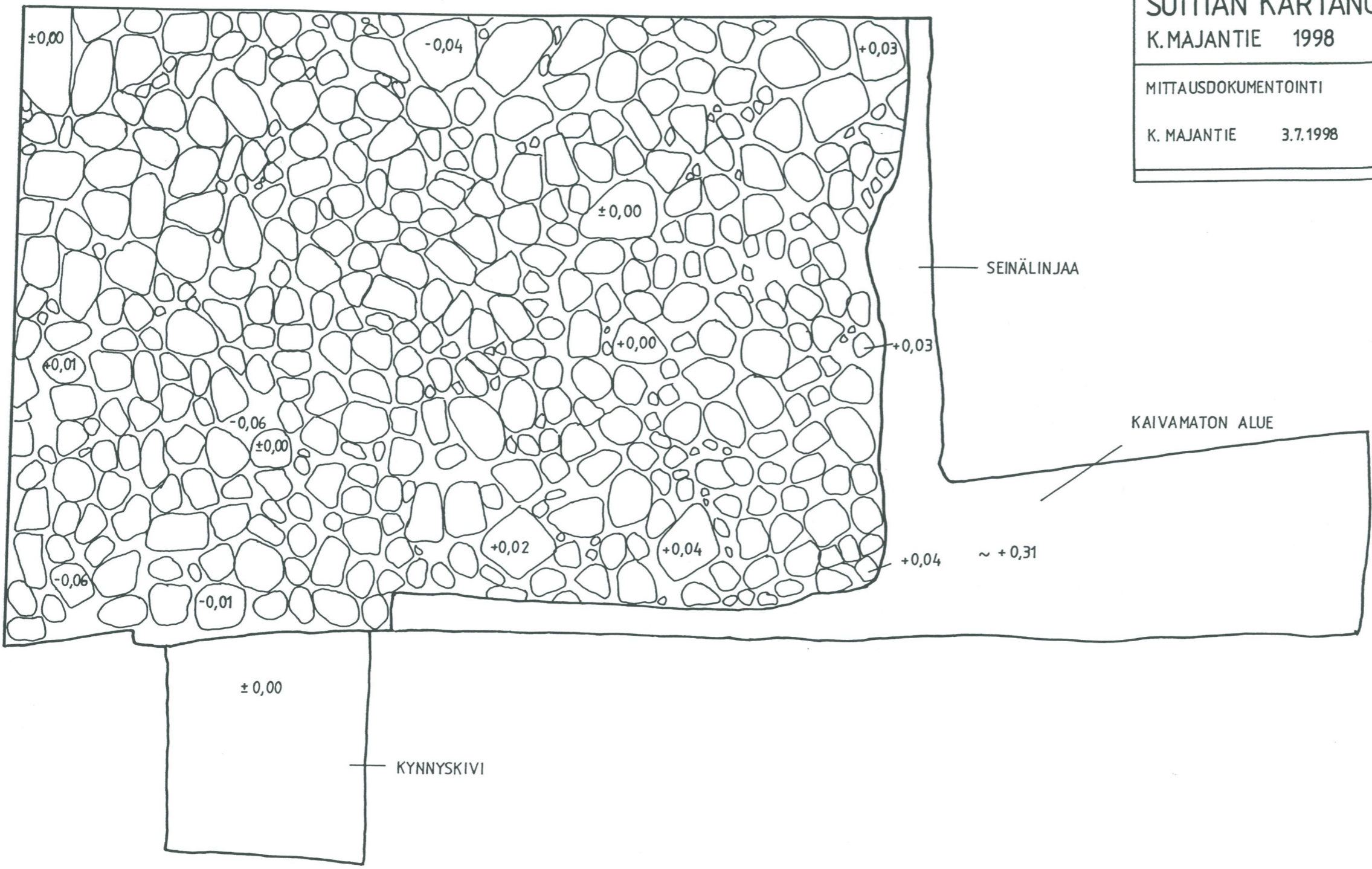
() ENNEN MAANPOISTOA

N

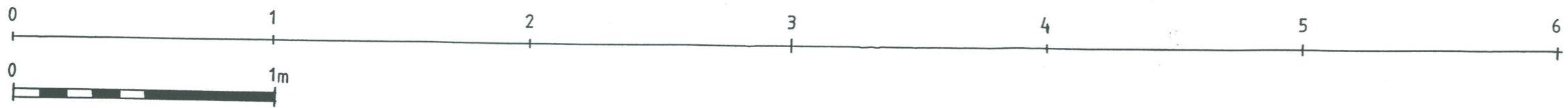

SIUNTIO SUITIAN KARTANOLINNA K.MAJANTIE 1998		KELLARI 006 LATTIAKIVEYS MK 1:20	
MITTAUSDOKUMENTOINTI		MUSEOVIRASTON RAKENNUSHISTORIAN OSASTO	
K.MAJANTIE 1.7.1998		RITARIHUONE 00170 HKI P.09-40501	KARTTA 3 755.3.43

SIUNTIO SUITIAN KARTANOLINNA K. MAJANTIE 1998		KELLARI 004a LATTIAKIVEYS MK 1: 20	
MITTAUSDOKUMENTOINTI K. MAJANTIE 3.7.1998		MUSEOVIRASTON RAKENNUSHISTORIAN OSASTO	
		RITARIHUONE 00170 HKI P. 09-40501	KARTTA 4 755.3.14

MITTAKAAVA 1:20

4.10.1997

Museovirasto
Rakennushistorian osasto
Marianna Niukkanen

RAPORTTI SIUNTION SUIITIAN KARTANOLINNAN KELLARITILAN TARKASTUSKÄYNNISTÄ 3.10.1997

Siuntion Suitian kartanolinnan restaurointiin liittyvä kellaritilan purkuvaihe on uudempien betonisten väliseinien, lattioiden ja rakenteiden osalta saatu päätökseen. Kellarikerros kunnostetaan näyttelytilaksi ja sinne on tarkoitus tehdä tähän käyttöön soveltuva lattia, mikä mahdollisesti edellyttää nykyisen maanpinnan madaltamista. Restauroinnista vastaava Helsingin yliopiston tekninen osasto on sopinut museoviraston kanssa, että maansiirrolliset toimenpiteet tehdään tarvittaessa arkeologin valvonnassa.

Itäpuoleisesta kellarihuoneesta on poistettu puiset perunalaarit, joiden alta on paljastunut vaihtelevasti savea, multaa, hiekkaa ja sementtiä sisältävä pintakerros, jonka vahvuus on 10-15 cm. Pintakerroksen nykyinen korkeus on noin 40 cm kellarihuoneen kynnyskiveystä alempana. Kellarihuoneen eteläpuolelle tein koekuopan, missä pintamaan alta paljastui puhdas perusmaa. Lapionpistot kellarihuoneen pohjoispuolelle osoittivat, että pintakerroksen alla on jonkin verran hiiltä ennen puhdasta pohjamaata. Tällä hetkellä pintamaassa on nähtävillä puisia laareja varten kaivetut urat (syvyys noin 20 cm) sekä laarien tukena käytetyt katkotut sementtipalkit.

Länsipuoleisen kellarihuoneeseen tein koekuopan pohjoisseinän viereen. Pintamaa on karkeaa hiekkaa, jonka vahvuus on noin 2 cm. Tämän alta paljastui 5-7 cm vahva savikerros, johon oli sekoittunut tiilimurskaa, hiiltä ja runsaasti laastia. Savikerroksen alta paljastui puhdas hiekka. Pintamaan korkeus on muutaman senttimetrin huoneen kynnyskiveystä alempana. Kellarihuoneiden välisessä eteistilassa oli sekä pohjois- että eteläpuolella nähtävillä jo peruskallio ja muutamat lapionpistot osoittivat, että maakerros on tässä tilassa varsin ohut. Eteistilan maapinnan korkeus on kynnysten korkeudella.

Mielestäni ennen mitään toimenpiteitä on tiedettävä, mikä tulee olemaan valmiin lattiapinnan korkeus ja paljonko nykyistä maanpintaa joudutaan mahdollisesti madaltamaan.

Suunnitelmissa on päärakennuksen kellarin lattiasta sovittu seuraavaa:

- pintamateriaalina monikulmakiveys, vahvuus 70 mm
- asennushiekka, jossa lämmitysputket, vahvuus 50 mm
- Finnfoam FI 3, vahvuus 70 mm
- salaojatorastus, vahvuus 200 mm
- perusmaa
- kallio, joka paikoin voisi jäädä näkyviin

Restaurointitöitä johtavan Börje Lindbergin mukaan tulevan lattiapinnan korkeutta ei ole vielä määritetty. Hänen mielestään asennushiekalle ja monikulmakiveykselle tulisi varata myös enemmän tilaa, yhteensä vähintään 180 mm.

Itäpuoleisen kellarihuoneen seinät on 160 cm korkeuteen saakka käsitelty kauttaaltaan kivihiihitervalla, joka on tarkoitus poistaa. Mielestäni kivihiihitervan poisto tulisi tehdä ennen mahdollisia maansiirtotöitä. Kivihiihiterva/piki on terveydelle vaarallista sekä hengitettynä että suorassa ihokontaktissa. Karjaan kurssikeskuksen työnjohtajien Börje Lindbergin ja Regina Kaloniuksen mukaan kivihiihitervan poiston vaatimaa aikaa on vaikea arvioida, koska aikaisempaa kokemusta tällaisesta työstä ja sen vaatimista menetelmistä ei ole.

Kartanolinnan restauroinnin on määrä olla valmis 30.6.1999. Ensimmäisessä vaiheessa kunnostetaan 1. kerroksen ritarisali ja väentupa. Aikataulun mukaan ensimmäinen vaihe on valmis kesään 98 mennessä. Tämän jälkeen kunnostetaan 2. kerros ja kolmannessa vaiheessa kunnostetaan kellarikerros. Tämän työsuunnitelman mukaan kellarikerroksen lattian rakentaminen ei ole vielä toistaiseksi ajankohtaista. Tosin en tiedä, onko kellarin lattian kautta tarkoitus johtaa yläkerran tiloihin sähkö-, lämpö, ym. liitännät.

Tarkastuskäynnin perusteella ehdotan seuraavaa:

- kellaritilojen purkutoimenpiteet saatetaan päätökseen myös kivihiihitervan poistamisen osalta ennen mahdollisia maansiirtotöitä
- ennen toimenpiteitä selvitetään kellaritilan tuleva valmis lattiakorkeus ja sen vaatima kokonaissyvyys nykyiseen maanpintaan nähden
- selvitetään, millä aikataululla kellarin kunnostuksen tulee edetä suhteessa muuhun restaurointityöhön

Börje Lindbergin ja Regina Kaloniuksen mielestä Karjaan kurssikeskus voi tarvittaessa osallistua maansiirtoon 4-6 miehellä. 1-2 arkeologin valvonnassa tapahtuva maansiirto ja paljastuvien rakenteiden ja kerrosten dokumentointi vaatii todennäköisesti muutaman työpäivän. Karjaan kurssikeskus tekee tätä nykyä lyhyttä työpäivää (7.30 - 14.00), mikä on syytä huomioida heidän mahdollisessa työpanoksessaan.

Kellaritila ei tässä tilanteessa vaadi mitään tutkimuksellisia toimenpiteitä.

Ystävällisin terveisin

Liisa Seppänen
Helsingin yliopisto

SIUNTIO, SUIitian KARTANOLINNA
Muistio kellareiden tarkastuksesta 27.4.1998
 Marianna Niukkanen

Kävin 27.4. Suiitiassa opastamassa Hämeen ammattikorkeakoulun *Historiallisten ja perinneympäristöjen suojele ja hoito* -kurssilaisia. Tarkastin samalla Suiitian kellarin (rak. 1540-l), josta on tarkoitus poistaa kunnostuksen yhteydessä maa-ainesta kallion päältä. Jo aikaisemmin on ollut puhetta maan poistamisen arkeologisesta valvonnasta (ks. Liisa Seppäsen muistio 4.10.1997). Börje Lindbergin mukaan poistotyöt alkavat aikaisintaan heinäkuussa 1998.

Kellarin lattiaan oli kaivettu muutama matala koekuoppa, joista oli tutkittu peruskallion korkeutta ja täyttemaakerroksen paksuutta. Kaivelin hieman lännimmäisen kellarihuoneen keskellä olevaa kuoppaa. Päällimmäisen, modernin täytehiekkan alla oli tummaa savensekaista hiekkaa, josta löytyi kiistattomasti 1500-luvulle ajoittuva saksalaisen kivitavarakannun palanen. Hiekkan alla oli n. 3 cm paksu vanha laastikerros ja sen alla paksu kerros mustaa noensekaista hiekkaa. Peruskallio vaikutti tekevän sillä kohdin notkelman. Laastikerrosta oli havaittu muuallakin kellariin tehdyissä koekuopissa. Paikoin taas kallio on varsin pinnassa ja sen päälliset kerrokset tuhoutuneet.

Kellarin vanhat kulttuurikerrokset ovat siis säilyneet ainakin paikoin, ja maan poiston arkeologinen valvonta on tarpeen. Modernin maan voi poistaa esim. bobcatilla (ainakin pintamaa on kivihiilitervan saastuttamaa, ja maata käsiteltäessä on suojauduttava asianmukaisesti), mutta tumma kulttuurimaa on syytä lapioida ja seuloa. Myös mahdollisia rakenteita tulee tarkkailla. Kartanolinnojen keittiöt sijaitsivat usein kellareissa, joten esim. uuninperustuksia saattaa löytyä. Makrofossiilinäytteitä tulee myös ottaa, sillä tilojen käyttö ruokatavaroiden varastona ja mahdollisesti keittiönä lupaavat runsasta kasvijäänneaineistoa maaperässä.

Jos maan poisto tapahtuu elokuun kahden ensimmäisen viikon aikana tai syyskuun alkupuolella ja kestää korkeintaan kaksi viikkoa, voin muun työtilanteeni salliessa tehdä valvonnan virkатыönä. Silloin olisi asianmukaista, että yliopisto maksaisi matkakuluni - makrofossiilinäytteiden analyysiin ja mahdollisten metalliesineiden konservointiin on lisäksi varattava rahaa. Valvonnan jälkitöiden määrä lienisi kohtuullinen (lähinnä löytöjen käsittely), sillä valokuvaukseen ja karttojen piirtämiseen on tuskin suurta tarvetta. Jos valvonta pitkittyy tai siirtyy hankalampaan ajankohtaan, on valvontaan palkattava ulkopuolinen henkilö, jolloin myös jälkityöt on otettava huomioon.

Virkатыönä kaksi viikkoa kestävän valvonnan hinnaksi tulisi matkakuluineen ja analyyseineen n. 7 000-10 000 mk. Ulkopuolisen henkilön palkkaaminen tulisi n. 15 000 mk kalliimmaksi.

Tiedoksi:

- Mikko Härö
- Martti Jokinen
- Matti Kruus, Indepro Oy
- Seppo Karttunen, Suiitian opetus- ja tutkimustila
- Börje Lindberg, Karjaan kurssikeskus

SIUNTION KARTANO

JUURIKASKELLARIN JA PANNUHUONEEN PAH-SELVITYS

4. JOHDANTO

Kävin tutustumassa kohteeseen 20.3. 1998. Sekä juurikaskellarissa että pannuhuoneessa oli todettavissa selvä tervan haju. Kummankin huoneen lattialla oli tervalle (kivihiiliterva eli kreosootti) haisevaa maata, jossa oli lievästi öljyinen ulkonäkö. Otin näytteet kokoomanäytteinä erikseen kummankin huoneen lattialta 0-10 cm:n syvyydeltä. Näytteistä analysoitiin PAH-yhdisteet Helsingin kaupungin ympäristölaboratoriossa. Määritysmenetelmänä oli tolueeniutto ja GLC/MS analyysi.

5. TULOKSET

Laboratorioanalyysien tulokset on liitteenä. Kummassakin näytteessä oli korkea PAH-pitoisuus. Kokonais-PAH-pitoisuus ylitti saastuneen maan raja-arvon (=200 mg/kg) ja oli juurikaskellarin näytteessä 513 mg/kg sekä pannuhuoneen näytteessä 743 mg/kg. Kaikkiaan analysoitiin 23 yksittäistä PAH-komponenttia. Näistä 5-6 yhdisteen pitoisuus ylitti myös saastuneen maan raja-arvon.

6. TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

Kellarin maaperä on niin voimakkaasti likaantunut, että massat pitää poistaa, jos tiloihin aiotaan sijoittaa jotain toimintaa. Likaantuneet massat tulee viedä paikkaan, jossa on lupa kreosoottipitoisen jätteen käsittelyyn. Käsittelymenetelminä on käytetty polttamista tai kompostointia. Kreosoottipitoisia massoja on poltettu Greensoil Oy:n polttolaitoksessa Turussa sekä Ekokemillä Riihimäellä. Massojen kompostointiin sopiva paikka voisi olla Lohja Ruduksen saastuneiden maiden tuleva käsittelykeskus Virkkalassa, jossa mahdollisesti jo tulevana kesänä otetaan vastaan käsiteltäviä massoja.

Likaantuneen maan kokonaismäärä on luokkaa 20 m³ (35 tn). Käsittelyn tonnihinta vaihtelee välillä 250 mk – 1 000 mk. Lisäksi tulee kuljetuskustannukset.

14.4.1998

Maa ja Vesi Oy

SIUNTION KARTANON PAH-PITOISEN MAAN POISTO JA KÄSITTELY**MAAN KAIVAMINEN**

Kaivettaessa on estettävä mahdollisen pölyn ja haihtuvien PAH-komponenttien hengittäminen suojautumalla tarpeellisella hengityssuojaimella. Tähän soveltuu esim. puolinaamari, joka on varustettu yhdistelmäsuodattimella, jossa hiukkassuodatin ja orgaanisten höyryjen suodatin, esim. Kemiran hiukkassuodatin 91P3 ja kaasusuodatin 82 A1. Muu varustus työhaalari + normaalit suojäkäsineet.

MAAN KÄSITTELY

PAH maan käsittely polttamalla Turussa Greensoil Oy:ssä, jolla lupa polttaa tiettyjä saastuneita maita Topinojan kaatopaikalla: Käsittelyhintaa 308 mk / tonni (hiekkasora) ja 528 mk/tn (savimaa) + ALV 22 %. Pääosa menee ilmeisesti hiekkana. Kuljetuskustannus Siuntio-Turku luokkaa 45 mk/tonni (+ALV). Kontaktihenkilö Jukka Tanner/ Greensoil Oy, puh 02-4389940. Kuorma punnitaan Topinojalla. Mukaan laskutusosoite.

Minusta edullisin tapa on käsitellä maa Greensoilissa, jolloin siitä pääsee kertaheitolla eroon. Ekokemin hinta on viimeksi asiaa selvittäessäni selvästi kokonaiskustannuksiltaan korkeampi kuin Greensoilin.

Kuorman mukana tarvitaan VNP 659/ 29.8.1996 mukainen ongelmajätteen siirtoasiakirja, johon tarvittavat seikat on seuraavalla sivulla. Siirtoasiakirjan tulee olla kuljetuksen mukana ja se jätetään jätteen vastaanottajalle, jonka tulee se allekirjoituksellaan kuitata ja säilyttää. Lisäksi jätteen tuojan on säilytettävä siirtoasiakirjan kopio itsellään vähintään 3 vuoden ajan.

KIVIHIILIPUESTÄ TEHDYN ERISTYKSEN FOISTAMINEN

Käytöstä

Kivihiihliipikeä on käytetty vedeneristeena vanhoissa Helsingin keskustan taloissa. Usein perustussaneerauksen yhteydessä eriste joudutaan poistamaan yhdessä alapohjamateriaalien kanssa.

Haitalliset aineet

Kun eriste joudutaan poistamaan, vapautuu työn yhteydessä epäorgaanisia ja orgaanisia yhdisteitä. Kivihiihliipikeä pitää sisällään satoja erilaisia yhdisteitä, joista ongelmallisimpia ovat polysykliset aromaattiset hiilivedyt (PAH) niiden syöpävaarallisuuden johdosta.

Suoritetuissa työhygieenisissä mittauksissa on todettu, että piikkaessa kivihiihliipikeä, hiukkasmaiset PAH-pitoisuudet (mm. bentso (a) pyreeni) työilmassa nousevat moninkertaisesti yli haitalliseksi tunnettujen pitoisuuksien. Höyrymäiset pitoisuudet eivät osoittautuneet merkittäväksi.

PAH-yhdisteet ovat erittäin ongelmallisia siinä, että ne imeytyvät ihon läpi.

Ympäristövaikutukset; kivihiihliipikeä ei saa päästää pohjaveteen, jätteet on sijoitettava kaatopaikalle tai ne on muutoin turvallisesti hävitettävä.

Työmenetelmistä

Piikkaustyö on tehtävä osastoidussa tilassa, josta pölyn leviäminen muualle on estetty. Tila tulee olla alipaineistettu samalla tavalla kuin asbestin osastointimenetelmässä edellytetään laitteiden teholta ja suodatuskyvyltä.

Työ on suunniteltava ja tehtävä siten, että pölyn irtoaminen ja leviäminen on mahdollisimman vähäistä. Työkalut tulee varustaa kohdepoistolaitteilla.

Työntekijän käyttöön tulee varata suoja-asu (haalarit, käsineet), joka ehkäisee pölyn kulkeutumisen iholle. Haalarin valinnassa on kuitenkin otettava huomioon riittävä hengittävyys työn raskauden vuoksi. Haalarin suojaustehoa on tarvittaessa seurattava mittauksin, jos suodatusasteesta ja sopivuudesta työhön ei ole riittävää selvyyttä.

Työntekijän on käytettävä hengityksensuojainta, joka on eristävä tai suodattimen läpi moottorilla ahdettu. Suojaimen luokan on oltava P3.

Terveystarkastukset

Työntekijöille on tehtävä alkutarkastus ja altistumista on myös seurattava, mikäli suojaustoimenpiteiden riittävydestä ei ole varmuutta.

Jätteiden käsittely

Jätteiden käsittelyssä on noudatettava ensisijaisesti ympäristöviranomaisten ohjeita. Työturvallisuuden minimitasona on jätteiden sijoittaminen peitetulle lavalle, jossa jäte kastellaan. Kaatopaikat on informoitava PAH-yhdisteitä sisältävästä jätteestä.

KELLARIN MAANKAIVUUOHJE

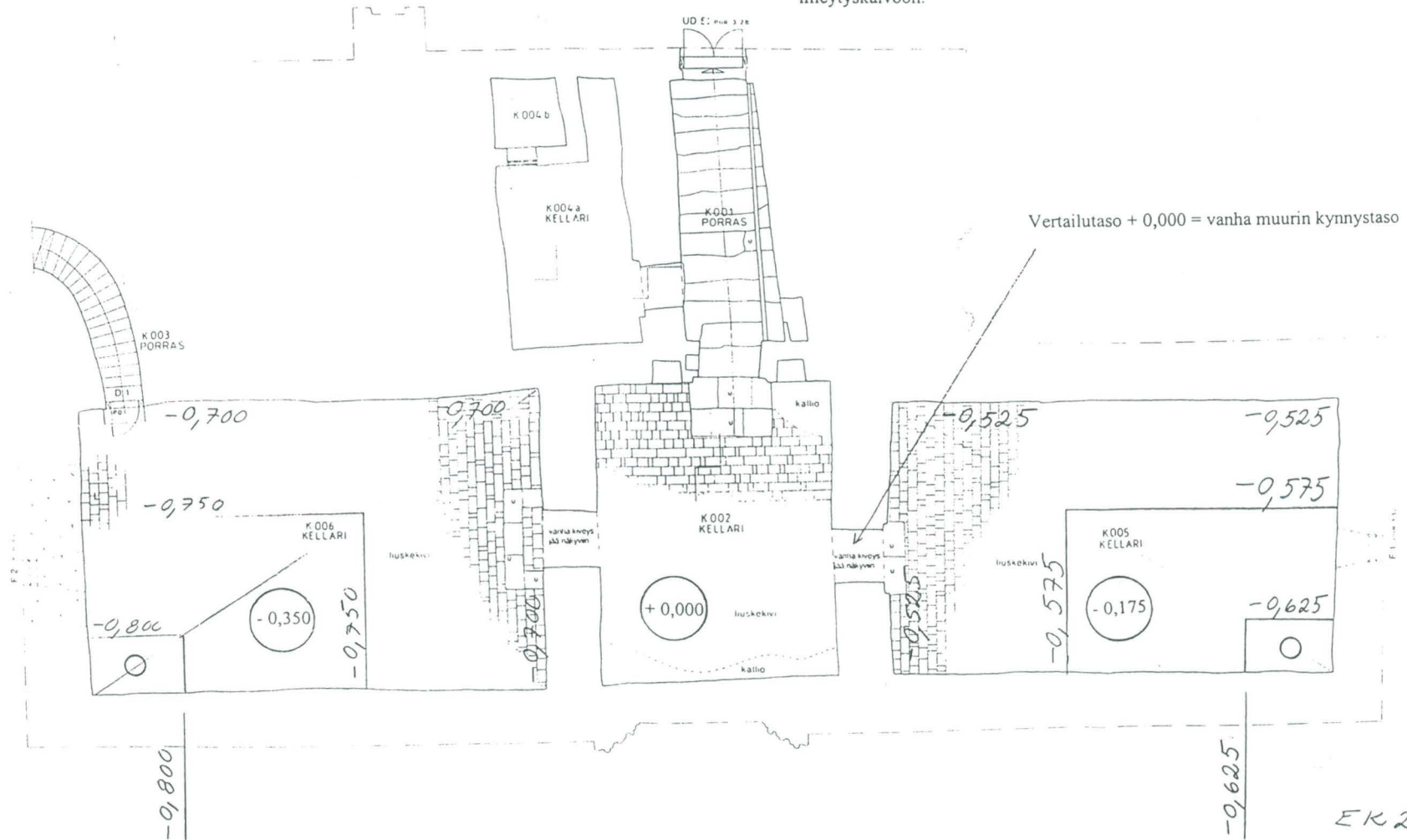
Huoneessa K 002 tehdään kaivuutyöt rakennetyyppileikauksen AP 1 mukaisesti.

Huoneessa K 004A kaivetaan mahdollinen vanha kivilattia esiin.
Kaivuuta ei kuitenkaan jatketa oviaukon kynnystä syvemmälle.

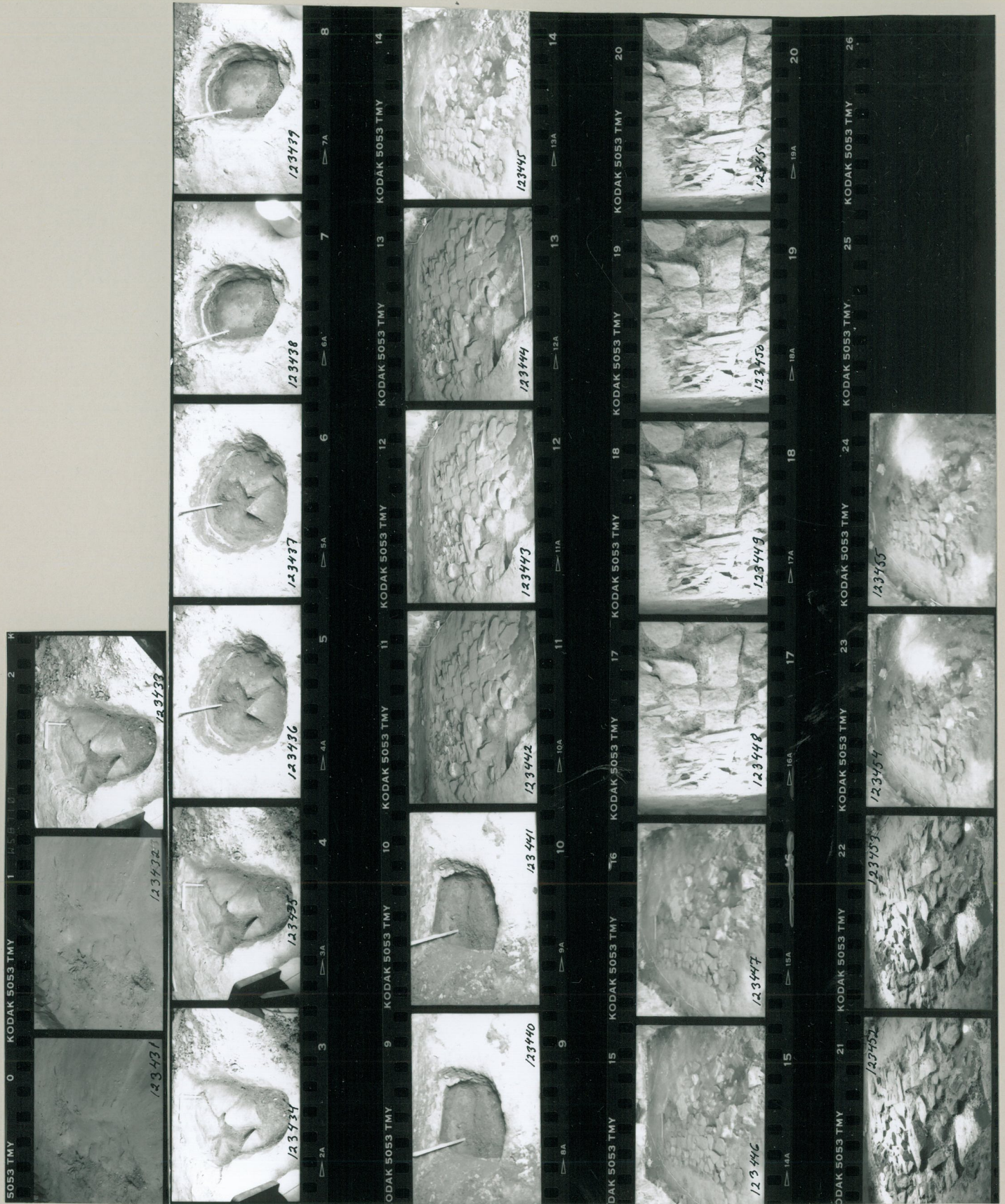
Huoneissa K 005 ja K 006 tehdään kaivuutyöt oheisen kaatokaavion mukaisesti.
HUOM: Joka paikassa tulee perusmaan yläpinnassa olla kaato imeytyskaivoihin.
Jos paikoitellen joudutaan kaivamaan syvemmälle, niin saarekkeitä saa pintaan jäädä, mutta ei lätköitymispaikkoja.

Päätyjen nurkkiin alavimpiin kohtiin laitetaan kohtuullisen syvyiset imeytyskaivot. Syvyyt tarkistetaan kaivuutöiden yhteydessä.

Imeytyskaivot varustetaan sihdillä, joka päällystetään suodatinkankaalla. Sihti asennetaan perusmaan kaivuutasoon, jolloin mahdolliset salaojituserroksen "orsivedet" pääsevät imeytyskaivoon.

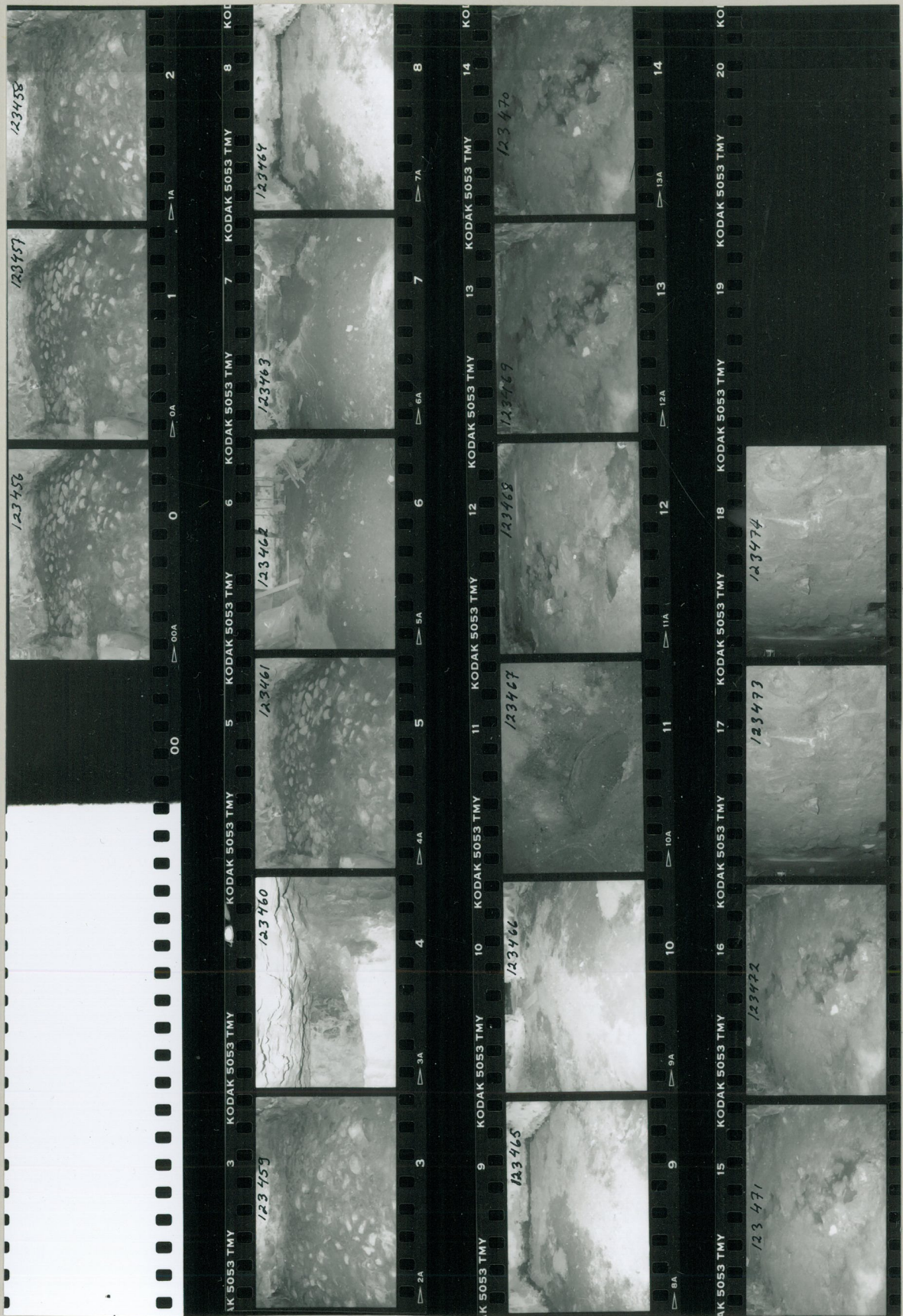

EK 28.5.98
muutos E

SUITIAN KARTANO
KELLARIKAIVAU

SIUNTIO

VALOK. 1998 KIRSI MAJANTIE

SUITIAN KARTANO
KELLARI KAIVÄYS

SIUNTIO

RHO NEG 123475

RHO NEG 123480

3

RHO NEG 123476

4

RHO NEG 123478

SUITIAN KARTANO
KELLARIKAIVAU

SIUNTIO

5

RHO NEG 123478

6

RHO NEG 123499

VALOK KIRSI MAJANTIE 1998